CELJSKI TEDNIK

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA

CELJE, 29. JANUARJA 1965 - LETO XV. - ŠT. 4 - CENA 30 DIN

EKONOMSKE CENE NA POHODU

Naša nova oblika, razgovor »za okroglo mizo« je stekla. Tokrat vam prinašamo razgovor o našem vsakdanjem »žulju« EKONOMSKIH CENAH na pohodu.

Žal se razgovora iz nepojasnjenih vzrokov niso udeležili predstavnik občinske skupščine Celje, predstavnik trgovskega podjetja Center ter predstavnik Mesnin Celje (obrat KK Žalec). Slednji se je izgovarjal na privolitev direktorja kmetijskega kombinata tovariša Milovana Zidarja. Ko smo vprašali direktorja, je dejal, da so poslovodje obratov samostojni v svojem delu in da prvič sliši, da bi bila potrebna njegova privolitev. Tako v razgovoru torej ni vseh avtentičnih mišljenj o tistih, če že ne spornih, pa vsaj cenah, ki bremenijo potrošnika ter prehitro večajo razkorak med nominalnim in realnim eksistenčnim minimumom. (Nadaljevanje 3. str.)

OPOMIN

Udeležba odbornikov na zadnji seji celjske občinske skupščine ni bila kdove kako razveseljiva. Na koncu pa se je zgodilo še to, da je bila seja zaradi predčasnega odhajanja odbornikov — gotovo zaradi upravičenih razlogov — nesklepčna. In prav zaradi tega so morali odložiti razpravo in sklepanje o treh odlokih. Vsekakor primer, ki je za delo celjske občinske skupščine nenavaden.

Zato ni naključje, da je predsednik skupščine Marjan Učakar prosil vse politične organizacije, zlasti pa še Socialistično zvezo, naj v pripravah na bližnje volitve ter pri izbiranju možnih kandidatov za volitve v občinsko skupščino izbirajo takšne ljudi, ki se bodo lahko predvsem posvetili delu in nalogam skupščine.

Primer res zasluži vso pozornost, pa ne morda zaradi tega, da bi zdaj grajali odbornike, ki so predčasno zapustili sejo, marveč predvsem zavoljo tega, ker nas opozarja, da bo treba pri izbiri možnih kandidatov in zlasti še na kandidacijskih zborih volivcev dosledno upoštevati vse kriterije za izbiro bodočih odbornikov. Bolj kot kdajkoli prej bo treba zlasti zdaj upoštevati preobremenjenost določenih tovarišev, nezdružljivost funkcij in nalog in podobno. Naj bo odbornik tisti, ki se bo lahko v celoti posvetil delu v skupščini. To delo pa zahteva celega človeka, zahteva veliko odgovornost pa tudi časa. In če bomo pri izbiri kandidatov upoštevali tudi te kriterije, potem se najbrž ne bo zgodilo to, kar se je pripetilo na zadnji seji celjske občinske skupščine.

-b

OD ŽALCA DO GRIŽ JE DOLGO POLJE

LJUDJE PRIDNIH ROK

Občan, ki je stal ob ograji mostu in čakal, da bo odpeljal tovornjak mimo, nam je povedal, zakaj se je novi most, oprostite, polovica mostu, zrušila že med gradnjo v Savinjo. Pozneje so ga sicer dvignili nazaj na nosilce, tam še vedno ždi, nekoliko zgrbančen, kakor dirkalni konj, ki mu nekaj metrov pred ciljem zmanjka sape. Ko smo ga povprašali, zakaj ga niso dogradili, nas je premeril od pet do glave, se globoko odhrkal in — odšel . . .

Reportaža na 4. strani

SEJA CELJSKE OBČINSKE SKUPŠČINE

OD BESED K DEJANJEM

● O krajevnih skupnostih ne kaže več samo govoriti ● Imenovana komisija za proslavo 20-letnice osvoboditve ● Celje ostane med organizatorji svetovnega prvenstva v hokeju na ledu ● Odobreni krediti za odstranitev nevarnosti poplav.

Na seji celjske občinske skupščine, ki je bila prejšnji teden, so odprli dvoje izredno pomembnih vprašanj: ustanavljanje in delo krajevnih skupnosti ter urbanistično službo v občini. Material za razpravo o krajevnih skupnostih je posredovala posebna komisija, ki je dlje časa pod vodstvom odbornika Janeza Kovačiča proučevala ta vprašanja in zlasti iskala vzroke, zakaj v občini še ni prišlo do ustanavljanja krajevnih skupnosti in kakšno naj bo prihodnje delo teh organov samoupravljanja občanov na določenem območju. Če bi hoteli v nekaj besedah orisati zaključke te debate, bi morali zapisati: od besed k dejanjem. Kaj to pomeni? Da je razpravljanj in ugibanj o ustanavljanju ter delu krajevnih skupnosti dovolj in da se je treba lotiti tega dela s konkretne strani ter pomagati, da bo v občini čimprej prišlo do ustanavljanja krajevnih skupnosti.

(Nadaljevanje na 2. strani)

IZKORIŠČANA MLADOST

ZGODBA O FANTU IN DEKLETU, KI NAJ BI PUSTILA SVOJO MLADOST V PEKARNI MOJSTRA RUDOLFA KADIVNIKA IZ BRESTANICE, ALI KAKO JE MOGOČE, DA NIHČE V VSEM TEM ČASU NI MOGEL UGOTOVITI (IN ČE JE, KAJ JE UKRENIL?), DA JE BILO DVOJE ŠTIRINAJSTLETNIH OTROK VEČ MESECEV V NEZAKONITEM, ILEGALNEM DELOVNEM RAZMERJU

BERITE NA 6. STRANI

Z OBČINSKE KONFERENCE ZKS V MOZIRJU

DOSEDANJE DELO USPEŠNO

● ŠE PREMALO ZAUPANJA SAMOUPRAVLJANJU
● ZAPOSTAVLJANJE MLADIH PROIZVAJALCEV

Nedavna konferenca komunistov mozirske občine je potekala v vzdušju nadaljnjega uresničevanja nalog in sklepov VIII. kongresa ZKJ. Na njej so zelo kritično ocenili družbeno aktivnost članov Zveze komunistov v zadnjem obdobju. Kljub zelo kritični oceni dosedanjega dela komunistov niso mogli mimo ugotovitve, da se je zlasti v predkongresnem obdobju aktivnost komunistov močno povečala. Najbolj razveseljiva ugotovitev je ta, da je bilo ne glede na gospodarsko nerazvitost občine minulo obdobje za razvoj proizvodnje in družbenega standarda vendarle ugodno.

(Nadaljevanje na 2. strani)

OBČINSKA KONFERENCA ZKS V LAŠKEM

Dosledno uresničevanje nalog VIII. kongresa

Konferenca komunistov laške občine je potekala v znamenju gesla od besed k dejanjem. Referat kakor razprava sta obravnavala najbolj aktualne probleme, s katerimi se je organizacija ZK srečavala v zadnjem obdobju. Dejavnost je v veliki meri oteževalo dejstvo, da so se posamezni komunisti odtegovali od dela, vtem ko so bili drugi preobremenjeni s funkcijami. Članstvo po številu še vedno ni zadovoljivo.

(Nadaljevanje na 4. strani)

PO STRMINAH NAVZGOR SE POD TEŽO KOSEV VSAK DAN UPOGIBAJO HRBTI KMEČKIH ŽENA POD PLANINO. KORAK ZA KORAKOM GAZI SNEG ALI PRESTEVA KAMENJE. POT, DOLGA LETO IN DAN; OBRAZI BREZ UPANJA IN PRIČAKOVANJA; OČI, KI TOPO STRMIJO PREDSE . . . MOŽJE IN SINOVI SO SI POISKALI DELO V TOVARNAH ZA STROJI, ONE SO OSTALE DOMA. TO JE ZAKONITOST SODOBNEGA KMEČKEGA ŽIVLJENJA, KI JO SREČUJEMO VSEPOVSOD V VIŠINSKIH PREDELIH. KAKOR DA NI NOBENE REŠITVE.

KONFERENCA ZKS V VELENJU

V sredo je bila tudi v velenjski občini konferenca ZKS. Na njej so obravnavali delo komunistov v zadnjem obdobju.

SPOŠTOVANI BRALCI!

Pri urejanju našega arhiva smo ugotovili, da nam manjkajo 1., 9. in 12. številka »Celjskega tednika« iz leta 1964. Izpopolniti bi morali arhiv doma in v knjižnicah. Prosimo, da nam odstopite omenjene izvode, če jih morda še hranite. Skušali se vam bomo hvaležno oddolžiti!

VREME

Od 28. januaraja do 3. februarja v glavnem suho, deloma jasno in hladno. 31. jan. in 2. febr. manjše snežne padavine. Od 4. do 7. febr. bo prevladovalo oblačno vreme s padavinami. Sneg do nižin.

intervju

PRED KONFERENCAMI KOMUNISTOV CELJSKE OBČINE

PREUDARNO, BREZ NAGLICE

Razgovor s Tonetom Skokom

Po osmem kongresu Zveze komunistov Jugoslavije se je tudi v vsem celjskem okraju razvila — ponekod bolj, drugod spet manj živahna pokongresna dejavnost. Ker ima celjska občina največ komunistov in ker se le-ti v teh dneh pripravljajo tudi na občinsko konferenco Zveze komunistov, smo naprosili sekretarja občinskega komiteja Toneta Skoka za kratek razgovor. (NA 2. STRANI)

Dosedanje delo uspešno

(Nadaljevanje s 1. strani)

Lepe uspehe so dosegli na področju gozdarstva. S kooperacijskimi pogodbami je zajetih 92 odstotkov vseh gozdnih površin ali 96 odstotkov gozdarske proizvodnje oziroma 98 odstotkov vseh gozdnih posestnikov. V investicije gozdnih komunikacij so bila vložena znatna sredstva. Lesna industrija se je v preteklih dveh letih konsolidirala, v programu pa je nadaljnja modernizacija žagarskega obrata LIN Nazarje. Tudi na področju kmetijstva je bil dosežen napredek. Storjeni so bili nekateri praktični ukrepi v smeri podružbljanja zemlje in povečanja lastne proizvodnje. Mnogo manj pa je bilo storjenega v pogledu povečanja proizvodnje v individualni lasti in za utrditev kooperacijskih odnosov. Znatno so se povečali tudi osebni dohodki. V gospodarstvu so beležili lani porast v primerjavi z letom 1963 za 62, v šolstvu pa le za okrog 20 odstotkov.

V razpravi so komunisti naglasili predvsem, da bo treba odpraviti neskladnosti med razvojem družbenih služb in gospodarstva. Vlaganja v razvoj družbenih služb so bila v preteklih letih v podrejenem položaju. Še posebej se to odraža v šolstvu. Podobno kot družbene službe zaostajajo v razvoju tudi obrt, gostinstvo, turizem in trgovina.

Ko so delegati ocenjevali samoupravljanje, so menili, da je čutiti še premalo zaupanja v ustvarjalno moč samoupravljanja, kakor tudi, da posamezniki samoupravljanje preveč poenostavljajo. Iz take miselnosti so se porajali nekateri negativni pojavi.

V poročilu, referatu in razpravi je bilo zelo kritično ocenjeno kadrovanje v Zvezi komunistov. V času med dvema konferencama je bilo na novo sprejetih komaj 9 članov. Tako na primer niso v tem obdobju sprejeli niti enega člana v osnovni organizaciji LIN Nazarje, v kmetijski zadrugi in sedmih osnovnih organizacijah na terenu, v osnovni organizaciji Gozdnega gospodarstva Nazarje pa le enega.

Na konferenci so tudi poudarili, da so člani Zveze komunistov posvetili premalo pozornosti mladini v občini in še posebej mladim proizvajalcem. Na konferenci je bilo večkrat poudarjeno, da se bodo morali komunisti v prihodnje še bolj kot doslej zavzemati še za doslednejše izpolnjevanje ustavnih in statutarnih načel, za utrjevanje sistema samoupravljanja in delitve dohodka po delu. Izpolnjevanje teh nalog pa bo treba tudi redneje kontrolirati. Zato so na konferenci dosti govorili o metodah dela organizacij Zveze komunistov. Pri tem so poudarili, da je treba vso pozornost posvetiti kritiki. Člani ZK mozirske občine se popolnoma zavedajo prihodnjih težav, ki izhajajo iz gospodarsko manj razvite komune ob naraščanju nalog za zadovoljevanje potreb občanov. Za premagovanje raznoterih težav bo potrebna še večja prizadevnost in odgovornost vseh članov Zveze komunistov.

V razpravi sta sodelovala tudi član CK ZKS Franc SIMONIČ in org. sekretar OK ZKS Božo LUKMAN, ki sta ugodno ocenila delo konference.

Konferenca je sprejela konkretne zaključke za delo komunistov mozirske občine v prihodnjem obdobju. Z njimi je začrtana tudi pot uresničevanja sklepov in nalog VIII. kongresa ZKJ. -er

PRED KONFERENCO KOMUNISTOV CELJSKE OBČINE

PREUDARNO - BREZ NAGLICE

RAZGOVOR S SEKRETARJEM OBČ. KOMITEJA TONETOM SKOKOM

Gradivo VIII. kongresa naj bi bilo dolgoročno napotilo komunistom pri njihovem delu. Obravnavali naj bi ga preudarno in brez naglice.

(Nadaljevanje s 1. strani)

— Zanima nas, če so se letošnje kadrovske priprave za konferenco kaj razlikovale od tistih iz preteklih let.

● Letos smo izbiro kandidatov za novi občinski komite zastavili precej drugače kot v zadnjih nekaj letih. Kandidate so namreč predlagale osnovne organizacije, naša kontrolna komisija pa je na podlagi enotnih kriterijev izbrala najboljše. Žal je morala tu in tam kakšen predlog spremeniti — v osnovnih organizacijah so namreč predlagali premalo neposrednih proizvajalcev, žena in mladine. Tak izpopolnjen predlog so spet pregledali komunisti v osnovnih organizacijah, ga ponekod popravili, drugod potrdili in ga nato predložili občinskemu komiteju. S tako prakso izbire novega komiteja nameravamo nadaljevati tudi v prihodnje, sistem pa bomo seveda sproti izpopolnjevali.

— Kako pa ocenjujete pokongresno dejavnost med celjskimi komunisti?

● Živahnejše ideološko delo se je začelo že med kongresom. Bilo je razmeroma uspešno. Menim pa, da je študij materialov osmega kongresa dolgoročna, temeljita naloga in da bi bilo napak, če bi jih hoteli kar naenkrat osvojiti. Naglica bi gotovo zmanjšala kvaliteto tega dela.

● V pokongresno dejavnost sodijo tudi priprave na peti kongres Zveze komunistov Slovenije; vmes pa je še jutrišnja občinska konferenca. Sklenili smo, da bomo na njej razpravljali o problemih proizvodnje, še posebno temeljito pa o delitvi sredstev v delovni organizaciji, kot o delitvi med njo in komuno. Gre namreč za to, da problemov razširjene reprodukcije ni mogoče obravnavati, ne da bi pri tem upoštevali tudi nujnost razvoja negospodarskih področij. Delitvene odnose pa bomo analizirali še z drugega stališča. Menimo namreč, da se prav skoznje jasno kaže zavest naših proizvajalcev in njihov odnos do komune. Delitveni odnosi so tako lahko tudi izraz sposobnosti samoupravljavcev. Poleg tega bomo na konferenci govorili še o mladi generaciji. Mislimo namreč, da smo se doslej v vzgojo mladine mnogo premalo poglabljali.

— Konferenca bo torej obravnavala samo nekaj problemov. Kaj pa ostala zanimiva in pereča problematika, ki se je konferenca ne bo lotila?

● Tako tematiko bomo obravnavali kasneje na problemskih konferencah, kjer bomo lahko govorili o njih mnogo temeljiteje kot na zboru, ki bi skušal odgovoriti na vsa zanimiva vprašanja. I. B.

SEMINAR ZA AKTIV ZGODOVINARJEV IN GEOGRAFOV

Boljši pouk zgodovine NOB

Pred dnevi je komisija za razvijanje tradicij NOB pri okrajnem združenju borcev priredila enodnevni seminar za aktiv zgodovinarjev in geografov. Na seminarju so obravnavali metode dela pri pouku NOB, vlogo muzeja revolucije pri poučevanju zgodovine NOB v osnovni šoli ter pouk zgodovine v srednjih šolah. Udeležencem seminarja so predavali profesorji zgodovine z inštituta za zgodovino delavskega gibanja v Ljubljani, celjskega muzeja in celjske gimnazije.

Seminar je bil samo ena od oblik, s katero želi komisija za razvijanje tradicij NOB bolj kot doslej načrtno prispevati k sistematičnemu pouku zgodovine v šolah, hkrati pa seznaniti mladino z našo ljudsko revolucijo še posebej ob praznovanju 20-letnice osvoboditve.

Seminar je opozoril na vrsto neizkoriščenih oblik in možnosti pri posredovanju zgodovine NOB v šolah, kot so praktični pouk v muzeju revolucije, slikovni prikaz posameznih tem, predvajanje filmov, smotrnejša uporaba knjig itd. V zvezi s tem so sprejeli nekatere sklepe, med katerimi je omeniti izvedbo praktičnega pouka v muzeju, organizacijo podobnega seminarja za zadnji letnik učiteljišča, organizacijo ekskurzij v partizanske kraje itd. V. S.

S SEJE CELJSKE OBČINSKE SKUPŠČINE

Od besed k dejanjem

(Nadaljevanje s 1. strani)

Izredno zanimivo je bilo tudi poročilo direktorja Zavoda za napredek gospodarstva v Celju, Fedorja Gradišnika, ki je orisal delo urbanistične službe ter vsa prizadevanja, da bi to pomembno delovno področje reševali, da bi bilo čim manj pritožb in da ne bi prišlo do zastojev pri urejanju mestnega zemljišča in seveda tudi pri ustrezni gradnji komunalnih naprav, zlasti pa še stanovanj. Glede na to, da bodo ta material proučevali še na seji pristojnega sveta, odborniki niso sprejeli nobenih zaključkov, marveč samo nekatera priporočila.

Na predlog komisije za volitve in imenovanja so imenovali potčlansko komisijo za proslavo dvajsete obletnice osvoboditve; vodil jo bo Cveto Pelko. Razen tega so imenovali še komisijo za določitev proizvodnih okolišev v zasebnem kmetijskem sektorju, za njenega predsednika pa Jožeta Šabjana.

Na tej seji je dobila odbornica Slava Permetova še odgovor na vprašanja, kako je s pripravami na sprejem in organizacijo dela svetovnega prvenstva v hokeju na ledu, spomladi 1966. leta v Celju. Odgovor je bil zadovoljiv, saj je pritrdil, da Celje ostane med organizatorji te svetovne hokejske prireditve, da pa se bodo predstavniki občinske skupščine ter prireditvenega odbora že v kratkem sestali z zastopniki osrednjega odbora v Ljubljani ter skušali rešiti ne samo nekatera organizacijska, marveč tudi finančno materialna vprašanja. Po vsem tem lahko sodimo, da se bo gradnja umetnega drsališča v celjskem mestnem parku nadaljevala in letos tudi povsem končala.

Razveseljivo je bilo tudi poročilo predsednika celjske občinske skupščine, Marjana Učakarja, ki je dejal, da so pristojni republiški organi odobrili celjski občini kredite, s pomočjo katerih se bodo v občini že v kratkem začela dela za odstranitev nevarnosti poplav. Tu gre predvsem za regulacijo potokov, za ureditev kanalizacije itd. Razen tega je celjska občina dobila tudi kredite za gradnjo stanovanj. V tem primeru gre edinole za nadomestitev tistih, stanovanj, ki jih je prizadela poplava. mb

OBČINSKA KONFERENCA ŽALSKIH KOMUNISTOV

V soboto, 23. tega meseca je bila v Žalcu občinska konferenca ZKS, na kateri so razpravljali o problemih in aktualnih nalogah komunistov v pokongresnem obdobju. Več o konferenci bomo poročali v prihodnji številki.

DRUŽABNI VEČER

V Celju v zadnjem času skorajda ni družabnih prireditev. Med redkimi, ki ohranjajo tradicijo, pa je društvo inženirjev in tehnikov, ki tudi letos prireja družabni večer. Ta bo v soboto, 6. februarja ob 20. uri v Narodnem domu. Vsi, ki radi plešejo, lahko dobijo vstopnice od 2. februarja dalje v dopoldanskih urah v društvenih prostorih na Titovem trgu.

BRALCI O CT

Vsak teden dobivamo v uredništvo več pisem. Mnogi naročniki pa se tudi osebno oglašajo. Tako nas je obiskala Marija Stepančičeva z Dečkove ceste v Celju ter pripomnila, da ji tednik ugaja in ga rada prebira, samo nov naslov da ji ni všeč. Oštela pa nas je tudi dolgoletna naročnica Ana Kozernik s Teharske ceste, ki se jezi nad čudnim naslovom.

MARIJA MASTNAK iz Okroglice pri Zidanem mostu piše:

Do pošte v Loko imam uro hoda. Pri 74 letih in še v snegu to težko zmorem. Nestrpno čakam pismonoša, ki pride okrog poldneva, največkrat pa CT prinesejo sosedovi otroci.

MILAN SLOKAN iz Miklavža pri Taboru:

Čez štiri leta sem naročnik CT, ki je zelo priljubljen. Sem naročen na Kmečki glas in Nedeljski dnevnik, a z največjo željo le pričakujem vaš tednik. Kmet sem in imam bolj malo razvedrila, CT pa mi je v veliko veselje, ker izvem marsikaj. Najprej prečitam nesreče po naših cestah, besedo občanov in objave ter oglase. Navdušujem se za podlistke in želim, da bi našli še kakšen prostor za roman. Oba z mamo rada bereva tudi o dogodkih v drugih občinah in o političnem življenju. Pa še to: objavljajte kinospored! Zdaj objavljate za Šempeter, zakaj ne bi še za Prebold?

ALOJZ JESIH iz Sarajeva:

Čeprav sem še mlad, sem na CT naročen že dve leti. List mi zelo ugaja, saj ima precej zanimivega čtiva in novic. Malo več bi lahko pisali o podjetjih, to bi nas zelo zanimalo; podobno kot ste pisali o tovarni tehtnic. Zanimala bi me tudi kakšna reportaža o osvajalcih gora. V vsaki številki bi morala biti kronika iz vsake občine, ali vsaj v vsaki drugi. Šport me ne zanima, ker pa nismo vsi ljudje enaki, mora tudi ta imeti mesto v listu. Lepo pa je, da ste pričeli več pisati o izseljencih. Križanko ste obljubili, zdaj jo pa pogrešam. Še več bi morali imeti domačih zanimivosti, seveda, bi vas bralci morali bolj obveščati, ker sami ne morete vsega videti, kar se dogaja v celjskem okraju. Roman »Zlata orhideja« mi je zelo všeč in ga izrezujem. »Mata Hari« je tudi dobra in upam, da boste kaj takega še našli.

JURIJ ARTIČ iz Liedvina v Franciji, Rue de la Liberte 2:.

Druga domovina mi ne more biti to, kar mi je bila rojstna. Oktobra bo 40 let, odkar sem na tujih tleh, kjer sem preživel dobre, pa še več slabših časov. Nepozabni spomini na domače kraje rodne grude me vse bolj spominjajo na mladost. Domovino sem moral, kakor tisoči meni enakih, zaradi prejšnjega reakcionarnega režima zapustiti. Zelo rad bi še prišel v rojstni kraj, v domovino, ki sem jo po drugi svetovni vojni desetkrat obiskal, toda že tri leta sem bolan. Star sem že 78 let in verjemite, radi imamo domačo besedo. Za vaš CT navdušujem vsakega rojaka, ki me obišče.

MARJAN URANJEK iz Postojne:

Že zelo dolgo sem naročnik CT in ostanem še nadalje. Zelo mi je všeč vsebina, zlasti še sedaj, ko opažam, da jo iz tedna v teden dopolnjujete. Ko sprejmem CT, se mi dozdeva, da sem spet doma. Pišite še več o športu v Celju in okolici. Ustregli mi bi, če bi našli še kotiček za objavo popevk.

Hvala za pisma! Prihodnjič bomo skušali odgovoriti, kaj bomo zmogli, česar pa ne. Pišite nam in sooblikujte vaš tednik.

V nedeljo, ob priliki jubilejnega srečanja celjskih in zagrebških smučarjev, so se zbrali na Celjski koči vidni predstavniki celjskega političnega in gospodarskega življenja in potrdili ono, kar hoče imeti vsak Celjan: svoj rekreacijsko-smučarski center.

Njegov drugi rojstni dan

Kakor mnogi drugi državljani, je tudi Marko pričel svojo družbeno politično kariero v podružnici Socialistične zveze. Diskutiral je enkrat, diskutiral dvakrat, diskutiral trikrat in tako so ga na letni konferenci izvolili za predsednika podružnice.

Zelo viden je bil Marko tudi v mestni organizaciji. Pri prvi reorganizaciji odbora je postal član izvršnega odbora Socialistične zveze.

Iz njegove ulice je bilo treba izvoliti člana šolskega odbora gimnazije.

— Marko ima otroka, ki hodi v šolo. Najbolje bi bilo, če bi bil on predstavnik naše ulice, je predlagal eden izmed članov šolskega odbora.

— Tako je, so pritrdili prisotni.

Ni preteklo dosti časa, ko je Marko dobil še nekaj vabil, s katerimi so ga ustrezni forumi obvestili, naj pride na prvi sestanek zaradi konstituiranja, ker so ga izvolili za člana skupščine socialnega zavarovanja, upravnega odbora doma upokojencev, občinskega odbora Rdečega križa, društva prijateljev mladine, sveta mestne skupnosti, hišnega sveta itd., itd., itd.

Kadarkoli je zazvonil zvonec in je Marko pred vrati stanovanja zagledal neznan obraz, se je vselej prestrašil. Vedel je namreč, da mu nekdo prinaša dekret za novo funkcijo ali vabilo za sestanek.

Bilo mu je všeč in žal. Všeč, ker ga ljudje tako spoštujejo in ne morejo brez njega, a žal, ker je iz dneva v dan postajal vse bolj nesposoben za delo.

Vstajal je ob petih. Do pričetka delovnega dne je čital materiale raznih društev in organizacij. Doma so ga vse manj videvali. Z ženo je govoril s pomočjo listkov.

Nekega dne, ko seja nekega zbora zaradi odsotnosti večine članov ni bila sklepčna, se je v večernih urah Marko znašel v krogu svoje družine.

— Očka, kako dolgo te nisem videl! Poglej, kako sem zrasel!

Tako je šlo dan za dnem. Marko je letal z enega sestanka na drugega, žena je delala, sin dobival enice. Prvikrat v življenju je tudi sam na delovnem mestu dobil oceno — ne zadovoljuje.

Ko mu je sekretar izročil oceno — delovno karakteristiko, se je Marku pričela vrteti pisarna okrog glave.

Zbežal je na ulico, proti domu.

— Žena, otroci, danes je moj rojstni dan. Odločil sem se, da se zopet vrnem k vam, sebi in službi. Obdržal bom samo eno družbeno obveznost, največ dve, za vse ostale se bom lepo zahvalil.

Tako je tudi naredil.

In od tistega dne je Marko postal drug človek. V. B.

RAZGOVOR O AKTUALNIH VPRAŠANJIH STANDARDA

EKONOMSKE CENE NA POHODU

Na križišču potrošnje in obstoječih blagovnih fondov stojita potrošnik in proizvajalec in čeprav sta oba identična, vendarle v prvi in drugi vlogi izražata različna hotenja. Potrošnik se bori proti rastoči ceni, proizvajalec se bori za večje dohodke, kar v večini primerov pomeni višjo ceno. To pa se imenuje EKONOMSKA CENA!

In kaj vse vpliva na to nemoralno stanje na relaciji proizvajalca, posrednika in potrošnika. Nikakor ne moremo mimo predimenzioniranih potrošniških kreditov, mimo eksistenčnega minimuma, mimo cen kruha, mleka in mesa – najosnovnejših življskih dobrin.

Našega razgovora o teh vprašanjih so se udeležili: Ivan Logar, predstavnik gospodarske zbornice, Franc Mihelič, direktor Zavoda za cene, Edvard Juhart, predstavnik Veležitarja ter predstavnik potrošnikov Janko Pogačnik.

Pred odbrim pol letom se je pojavila EKONOMSKA CENA kot novi in edini atribut, ki bo s svojo sprostitvijo uravnaval in končno tudi prinesel umiritev (stabilizacijo) na našem tržišču. Ekonomska cena bo tista, ki bo izvajala pritisk ter vsepovsod tam, kjer še osnovne ekonomske zakonitosti niso našle svojega pravega domovanja, napravila red. Torej inštrument, ki ni predpis, ki ne odreja in ne določa mejnih višin, temveč jih ureja in utrjuje z vidika najstrožje zakonitosti, zakonitosti sproščenega tržišča, na katerem se bodo uveljavili tisti, ki bodo v čim krajšem času čim več in čimbolj kakovostno proizvajali.

Toda: ekonomska cena je šele na svojem pohodu. In v prehodnem obdobju nujno vnaša zmedo in občutek negotovosti potrošniku kot proizvajalcu, zato je pač razumljivo, da se radi oklepamo starih, zagotovljenih cen, navidezne umirjenosti trga, torej vsega tistega, kar je zadnja leta v veliki meri zaviralo številne veje gospodarstva, kar je povzročilo neuravnovešenost razvoja ter razumljivo favoriziralo določene veje gospodarstva na škodo drugih.

In tako je stekel naš razgovor o vprašanju ekonomske cene, o vprašanju, ki v prehodnem obdobju ni nič kaj hrabrilen in vnaša zaradi skokovitih plazov cen posameznih prehrambenih dobrin in drugega blaga vsem nam težko nalogo: kako ob postopnem sproščanju cen vendarle zagotoviti naš osnovni cilj — višanja standarda delovnega človeka.

Cena je dandanes najčešči izraz vsakogar. Cena je pojem in dejstvo, ki se z njim srečujemo na vsakem koraku. In če cena prehiteva rast osebnih dohodkov, potem je še bolj razumljivo, zakaj smo se zbrali na skupnem razgovoru, da bi našli vsaj nekaj odgovorov na številna vprašanja.

Ne le cene tudi dohodki naj bodo ekonomski

Kaj nam prinašajo ekonomske cene in kdaj lahko pričakujemo umiritev?

Pogačnik: Če že zagovarjamo ekonomske cene, potem je treba zagotoviti tudi ekonomske dohodke. Razlike v dohodkih 1:7, ki niso več redke, so nevzdržne, posebej še za vse tiste, ki se z dohodki vrte okrog življenjskega minimuma. Nočem pa napadati vrhnjih dohodkov, le nizke bi morali čimprej dvigniti, kajti tu se že srečujemo s socialnimi problemi. Nisem osamljen, če povem, da se bržčas pod pojmom ekonomska cena čestokrat skrivajo zgolj težnje po višanju osebnih dohodkov, kar pa ni v redu. Delitev znotraj podjetij marsikje ni vzpodbudna in potem zastonj čakamo povečanje storilnosti.

Juhart: Sproščena cena, torej ekonomska cena, je nujnost! Ni pa sama po sebi še rešilna. Stabilizacija bo mogoča tisti hip, ko bomo dosegli masovno proizvodnjo ob povečani storilnosti. Torej umiritev pač zavisi od proizvodnje. Razumljivo je, da ima ekonomska cena zaenkrat še drugo ozadje. Povpraševanje je zdaleka večje od ponudbe in to daje številnim vejam gospodarstva izjemen položaj, ki ga pač izkoriščajo in višajo cene.

Logar: Ko bo na našem tržišču dovolj proizvodov za pokritje povpraševanja in ko bo reguliran izvoz v skladu z notranjimi potrebami, potem umiritev tržišča ne bo več vprašanje. Menim pa, da bi morala biti dovolj močna kontrola, da ne bi nekatera podjetja izkoriščala položaja v stremljenju za dobičkom in da bi bilo treba odpraviti številne posrednike. Predvsem pa moramo zajeziti umetno zvišano kupno moč potrošnika s potrošniškimi krediti.

Trgovina ki ima dve leti vnaprei plačano prodajo

V kolikšni meri vplivajo potrošniški krediti na višanje cen?

Logar: Težko je reči v kolikšni meri, toda večajo pritisk na blagovne fonde. Primer Avtomotorja v Celju je zgovoren: doslej ima preko 1000 naročnikov za osebne avtomobile Zastava 750, čeprav ima sklenjeno pogodbo le za dobrih 500 letno. In večina naročnikov ima potrošniški kredit.

Juhart: Nekdo ima družbeno stanovanje, sam pa si kupi avto na kredit — takšna politika bržčas ni zdrava. Vprašajmo se, ali je družba dolžna nekomu dajati vse, drugega pa puščati ob strani?

Pogačnik: V tem gledam varčevalca, ki je v primerjavi z izposojevalcem oškodovan. Bržčas slab vzgojni primer!

Gotovo bo zaostritev pogojev za pridobitev kreditov zavrla pritisk rastoče proizvodnje?

Logar: Res je, toda več možnosti ima tisti, ki ima večjo kupno moč že z osebnimi dohodki. Takšna delitev pa je krivična.

Mleko še vedno pre(poceni)

Do kam se bo povzpela že sedaj visoka cena mleka?

Juhart: Mleko je še vedno prepoceni. Potrošnja mleka stalno narašča, saj je potrošniku zanimiv zaradi visoke hranilne vrednosti in razmeroma nizke cene. To najlepše pokaže razmerje med ceno mleka in mesa.

Logar: Kaže, da smo tik pred podražitvijo mleka. V mariborskem in ljubljanskem okraju imajo že nove, višje cene, le pri nas se še držimo zaenkrat stare. Težave so predvsem zaradi dovoza, to je odkupne mreže, ki je glede na rastočo potrošnjo pač slabša, kot je bila pred leti.

Pogačnik: Kot potrošnik imam vtis, da ni povpraševanje osnova rasti cen; potrošniki občutimo predvsem rast cen.

Mihelič: Menim, da je izhod iz te zagate možen le v večji odkupni ceni mleka. Potem bo vsekakor možno zajeti večje količine mleka od zasebnikov.

Juhart: Potrošnja mleka raste, proizvodnja pa je zaradi rastočih cen mesa v upadanju. Zasebniki se pač s posluhom orientirajo na tisto proizvodnjo, ki jim bolj nese.

Torej vse kaže, da se bo cena mleka še ekonomizirala!

Razgovor je tekel v zelo dinamičnem vzdušju.

Začelo se je v Novem mestu

Ali nov način prodaje mesa (meso brez kosti, meso z vraščenmi kostmi in kosti) zagotovlja več poštenosti in ali je vsaj meso doživelo že svojo gornjo mejo cene?

Mihelič: Vsi smo mnogo pričakovali od novega načina prodaje. Žal pa še sedaj mnogi ne vedo, kaj kupijo. Potrebna bo poostrena kontrola, dokler nimamo možnosti, da bi klasičen način razsekavanja zamenjali s prodajo pakiranega mesa v samopostrežnih trgovinah. O podražitvi pa to! Je le navidezna. Gre za točno razločevanje posameznih vrst mesa po kakovosti. Nova cena se je sprva rodila v Novem mestu, kjer so zvišali odkupne cene živine in plaz se je takoj razširil po vsej Sloveniji ter kmalu zajel tudi sosedne republike. V decembru pa so bile izgube »Trgohlada« in »Emone« v Ljubljani osnova za nove cene mesa in nove odkupne cene. Druga podjetja so se znašla pod pritiskom proizvajalcev živine po novih odkupnih cenah.

Pogačnik: Meso je osnovno živilo in v mnogih družinah je le še praznik. Pri cenah mesa bi morali bolj gledati z vidika standarda in ne samo zahtev mesarjev. Sicer prejemamo dodatek za podražitve, a ta je že zdavnaj prenizek.

Logar: Cene mesa so dosegle zelo visoko stopnjo, toda veliko vprašanje je, če je to zadnja podražitev. Premije bodo ukinjene, poleg tega pa bo podražitev premoga za 23 do 30 odstotkov ter predvsem prevoznih tarif gotovo imela vpliv na nove premike. To se bo odrazilo tudi pri vrtninah in sadju, in sicer v zgodnji pomladi, saj uvažamo iz Dalmacije vrtnine in sadje z brzovoznim prometom.

Pogačnik: Menim, da bi moral nek republiški organ postaviti objektivne cene kot osnovo za cene na trgu. O tistih, ki sedaj odločajo o cenah, imam vtis, da pač dvigujejo roke. Posebej pa je to boleče, ko slišiš, da je že zvezna skupščina ugotovila zlorabljanje vodilnih v gospodarstvu, ki razsipavajo sredstva v obliki nagrad, honorarjev, daril itd.

Juhart: Ceno lahko diktira predvsem proizvodnja na osnovi ponudbe in povpraševanja.

V razgovoru smo se oddaljili od prvega dela vprašanja. Kaj torej sodite o sedanjem načinu prodaje?

Mihelič: Ne želim komentirati, ali še vedno neurejeni način sekanja mesa v prodajalnah sodi pod oznako neznanje ali izrabljanje; to je stvar kontrole.

Žal na razgovoru ni bilo predstavnika občinske skupščine, niti trgovin, niti Mesnine, da bi na to vprašanje dali izčrpnejši odgovor!

Kruh je kruh in žemljica je žemlja!

Zakaj se je podražila žemlja in ali nam vsaj vsakdanji kruh ne bo prinesel novih presenečenj, če že ne ustreza nekdanji kakovosti?

Juhart: Vzrokov za podražitev žemlje je več. Prvič je žemlja artikel, ki ga mi uvrščamo med višje oblike. Drugič pa tudi v našem poklicu moramo prisluhniti težnjam proizvajalcev po ohranitvi standarda. V podjetju nam ne ostaja niti toliko, da bi pokrili celotni prispevek iz dohodka (15-odstotni). In če mislimo na nove cene premoga, potem pač lahko mislimo tudi na večje proizvodne stroške, ki nas bodo znova potisnili navzdol. Tako naglo se vse spreminja, da mesec dni stare kalkulacije stroškov proizvodnje več ne držijo. O kakovosti pa je velik del krivde predvsem v kakovosti pšenice. Italijanska sorta pšenice daje sicer velik donos, a ni primerna za dober, okusen kruh.

Mihelič: Zavod za cene je privolil v novo ceno žemlje in to po temeljitih razgovorih z gospodarsko zbornico, okrajno in občinskimi skupščinami. Tudi mi zagovarjamo, da je žemlja vendarle luksuzen kruh, zato bomo skušali osnovno hrano — kruh — obdržati v okviru znosnih cen. Stroški proizvodnje kruha so bili določeni v letu 1962 in do nedavna niso doživeli kakšne bistvene spremembe, kajti kruh spada še vedno pod administrativne cene. Nas pravzaprav neprijetno zadeva le uvajanje novih posrednikov, ki ne morejo za maloprodajo pomeniti olajšav. Tako je pred kratkim bilo v Velenju osnovano podjetje na debelo »Veletrg«, ki ima odobreno 5-odstotno maržo pri premogu. Mi pa moramo na to maržo pribiti še maloprodajne stroške in tona premoga bo za več kot tisoč din dražja. Posledice ne morejo biti zdrave, vzrok pa tiči v 5-odstotni marži, ki rudniku kot podjetju ne pripada.

Vidimo, da tudi vsakdanjemu kruhu ne bo prizanesla vsakdanja praksa! In žemljica, ki zaradi 7,6 odstotne podražitve ni več žemljica, temveč žemlja, je torej po obliki le »luksuzni« kruh?

PRIPIS

Ob zaključku razgovora je kljub zadržanosti prišel predstavnik trgovskega podjetja »Merx« **Franc Petauer**, ki nam je zaupal, da njihovi samoupravni organi iščejo sodelovanje s potrošniki. Na seje centralnega delavskega sveta in obratnih delavskih svetov vabijo predstavnike krajevnih skupnosti in potrošniških svetov.

— Predpogoj za umiritev cen je ekonomska osnova zanje, je povzel tovariš Petauer v zamujenem razgovoru. — Težko pa je preiti na to, ker je ponudba manjša od potrošnje in si pri takem stanju ne morem predstavljati pravilnega delovanja ekonomskih cen. Marsikatera tovarna pri tako ugodnih prodajnih pogojih išče pot preko enega grosista, kar je prikriti monopolizem. To pa omogoča nekaterim proizvajalcem, da pogosto neupravičeno spreminjajo prodajne pogodbe. V rasti storilnosti tiči izhod, da bi bila ponudba večja kot potrošnja, seveda pri ustreznem življenjskem standardu.

— — —

Številna vprašanja so ostala nenačeta. K temu je doprinesel tudi neresen odnos tisih, ki niso čutili potrebe, da bi se udeležili razgovora. Želimo pa, da razpravo o cenah dopolnjujete z izkušnjami iz vsakodnevnega življenja ter nam posredujete svoja mišljenja.

J. K.

Od Griž do Žalca je dolgo polje

LJUDJE

- REPORTAŽA O NEŠTEVILNIH DELOVNIH URAH
- O OBČANIH, KI SO VEDNO PRIPRAVLJENI ZA AKCIJO
- O MOSTU, KI NI HOTEL STATI, MEDTEM KO SE JE DRUGI ZRUŠIL
- O ŠOLI, KI SE BO OD SRAMU ZGRUDILA ...

Meglo, ki se je sipko kadila iz Savinjinih nozdrvi, je kot krik obupanca za hip prerezal pisk male lokomotive, ki je hropeč vlekla prazne vagone nekam v notranjost dobre stare zemlje, iz katere so knapi trgali črno zlato. Tistega dne ni bil petek, ne svetek. Ljudje so drsali po snegu od soseda k sosedu, nekje v megli pod Mrzlico je zacvilil prašič.

Občan, ki je stal ob ograji mostu in čakal, da bo odpeljal tovornjak mimo, nam je povedal, zakaj se je nov most, oprostite, polovica mostu zrušila že med gradnjo v Savinjo. Pozneje so ga sicer dvignili nazaj na nosilce, tam še vedno ždi nekoliko zgrbančen, kakor dirkalni konj, ki mu nekaj metrov pred ciljem zmanjka sape. Ko smo ga povprašali, zakaj ga niso dogradili, nas je premeril od pet do glave, se globoko odhrkal in — odšel ...

Šele pozneje sem dojel, zakaj Grižani s tako težavo govorijo o mostu, šoli, pa zopet o šoli in mostu. Vendar govorijo, iz dneva v dan vse glasneje govorijo.

Hiša odbornika ANTONA JURAKA se ne razlikuje mnogo od ostalih, ki so razsejane med sadnim drevjem na svetu, nekoliko dvignjenem nad Savinjsko dolino. Anton Jurak je kmetovalec, gasilec in predsednik krajevne skupnosti.

»V politiko se dosti ne razumem, nisem verziran. Vendar nekaj vem, in to je, da smo Grižani vedno pripravljeni, ne glede na poklic — za delovno akcijo. To nam je ostalo še iz časa, ko so Švabi požigali vas, ko smo gradili ceste, vodovod, razsvetljavo.

Toda to je premalo. Res, da smo dobili veliko sredstev tudi od občine, družbeno političnih organizacij in podjetij, vendar so bila ta sredstva bolj milostnega značaja. Kajti večje akcije, kot je na primer gradnja šole, nismo mogli začeti, kljub temu, da je dobre volje v Grižah dovolj, le sredstev, teh primanjkuje.«

Drobili smo proti »centru« Griž. Ob križišču so ljudje cepetali na snegu in čakali avtobus.

»Z avtobusi je poseben križ,« nam je povedal FRANC JEŽOVNIK. »Vozijo naokrog kot mačka okoli vrele kaše. Če hočeš iz Griž z avtobusom v Žalec, se cijaziš skozi Kasaze, Petrovče, in ob tem še redno zamudiš v službo.«

Pri tem je zanimivo to, da vozijo drugi avtobusi čez železniški most, pa tudi tovorni promet se odvija čezenj ...

»Govoriti o Grižah ne moreš, ne da bi omenil šolo,« je poudaril Franc Ježovnik. »Ta nesrečna šola. Govorimo o šolski reformi o šolstvu, o ... Že več kot petnajst let nam govorijo o novi šoli. Zbiramo sredstva, les in druge materiale, pa na občini nenadoma ugotovijo, da je drugje potrebnejša šola. Tako smo lani zopet zbrali okrog 250 kubikov lesa in že se sliši, da ga bodo prepeljali v Žalec, kajti tam bodo že letos začeli graditi šolo. Že petnajst let nas vlečejo za nos ...«

Grižani so znani po akcijah. V Grižah ni problem dobiti ljudi za delovno akcijo. Z delovnimi akcijami so zgradili vodovod. Gradili so ga nekaj let, iz zaselka v zaselek. Okrog dvesto petdeset gospodinjstev ima danes dobro pitno vodo. Z delovnimi akcijami so postavljali razsvetljavo, gradili športne objekte, ceste ...

»Naši ljudje so delavni. Z razumevanjem sprejemajo delovne akcije,« pravi IVAN POSPEH. »Iz leta v leto smo gradili. Tisoče in tisoče ur smo vložili v vodovod, razsvetljavo in ceste. Zbirali smo sredstva, darovali les, razne gradbene materiale. Za vodovod v Grižah smo dobili 700 tisoč dinarjev družbenih sredstev. Po grobih ocenitvah je bilo v proračunu vloženih samo v ta vodovod okrog 4 milijone dinarjev. Tu je še vodovod v Zahomu, Zabukovci, Pangracu, Migojnicah. Poleg tega so nekateri zaselki gradili vodovod samostojno. Zato o šoli in mostu raje ne govorim, ker tu sami ne moremo. Toda šolo in most postavljajo občani vse glasneje na dnevne rede zborov volivcev in prav je tako. Ljudje se upravičeno sprašujejo, kaj je za tem, da se o mostu in šoli vlečejo obljube v nedogled, polovica mostu pa životari v sramoto nas vseh.«

»Devetintrideset mladincev in trije starejši občani so tri tedne delali na igrišču. Preko tri tisoč delovnih ur smo vložili v delo do asfaltiranja igrišča,« sta nam zaupala MARTIN GORŠEK in RUDI VELIGOŠEK. »Zgodilo se je, da smo se v nedeljo odpravljali v kino in na poti izvedeli, da pride v ponedeljek valjar, ki nam bo zvaljal igrišče; odhiteli smo nazaj domov, se preoblekli, zgrabili krampe in se zbrali na igrišču, kjer je bilo treba še en del zravnati. Pri tem nam je bilo v ogromno pomoč razumevanje podjetja »Montana«, ki nam je nudilo prevoze in druga sredstva.«

Griže so že zdavnaj utonile v mraku, ko smo naposled le dočakali starega aktivista in priljubljenega odbornika KARLA PODVRŠNIKA-ŽIVKA. Komaj je dodobra zapustil krmilo svojega »fička«, že smo bili v pristnem pomenku.

»Veš, pri tem se ti zdi najbolj neumno to, da po vsem tem trudu in delu, ki smo ga vložili, najdeš nekega kampeljca-pametnjakoviča, ki ti v obliki Pavlihove popotne torbe zasoli pamet, češ v Grižah so postavili električno razsvetljavo, med polje ...,« se je pridušil Živko med potjo. »Prepričan sem, da ta tip ni ovohal krampa, ko smo delali v Grižah. Veš, to delovnega človeka boli in v Grižah smo delovni ljudje!«

»Ko smo med vojno hoteli šolo zažgati, sem tovariše prosil, naj jo pustijo. Danes mi je žal, kajti če bi jo takrat zažgali, bi imeli danes novo ..« pravi Živko. »Tako pa danes morajo otroci iz razreda skoraj dvesto metrov daleč na stranišče. In ko pritečejo po mrazu do stranišča, imajo hlače — že mokre. Pravijo, da ima šola telovadnico, delavnico. Ima, toda kakšno?«

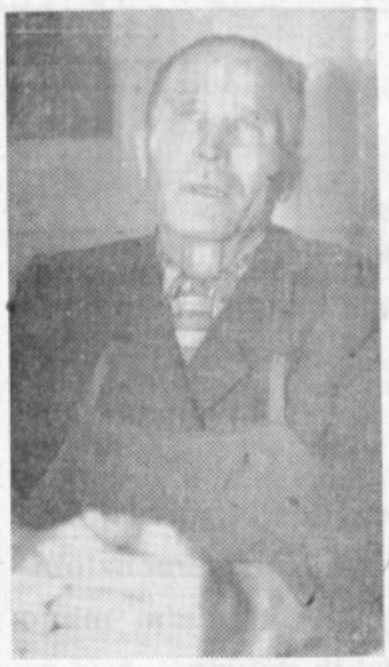

»Dobre volje je dovolj, le sredstev primanjkuje,« pravi Anton Jurak

trhlih klopi je bradlja, na kateri so blazine. Če v levem kotu razreda krepkeje stopiš, zacingljajo vse kamenine in rudnine, ki so razstavljene v vitrinah ob levi steni razreda. To je telovadnica, razred in kabinet.

»Jaz pravim, če bi nam dali projekte, bi naši ljudje s prostovoljnimi deli uredili vsa zemeljska dela,« trdi Živko. »Dejstvo, da prihajajo v griško šolo otroci izpod Mrzlice in ostalih hribov po poteh, ki so zame kot dedca nepremagljive, v poldrugi in dveh urah, da po prihodu v šolo praktično nimajo nobenega prostora, kjer bi se preoblekli v suho ali bili na toplem, je žalostno.«

Pri tem so tudi bistvene ugotovitve, da otroci po nekaj letih učenja v neustreznih, nerazsvetljenih razredih morajo zaradi slabšega vida nositi — očala.

Tudi družabno in politično življenje je v Grižah pestro. Mladina prireja vsakih štirinajst dni predavanja o zunanje in notranje političnih dogodkih v lepo in okusno opremljenem klubu, ki je center griškega družabnega življenja. JANEZ MEGLIČ, nekdanji predsednik krajevnega odbora SZDL, ki je vodilo vse dejavnosti v Grižah, pravi, da je delati s tako zavednimi občani prijetno. »Pri akcijah ni bilo vprašanja, ki se drugod postavljajo v ospredje: zakaj ravno jaz?, ne, tu so postavljali edino: kdaj in koliko! Zdi se mi pa, da so periferni krajI pri delitvi sredstev prikrajšani glede na voljo in delo, ki ga opravijo sami prostovoljno. V večjih krajih, kjer v vseh letih ni bilo opravljenega toliko prostovoljnega dela kot v Grižah v enem letu, ni vprašanje sredstev.

Kulturno in družabno življenje se odvija v klubskih prostorih. Sicer pa so Griže podnevi skoraj izumrle. Občani so povečini zaposleni v Žalcu, tako kraj oživi le ob prihodu avtobusov in zvečer.

Šolska telovadnica je v razredu, v pritličju šolske zgradbe. Izza

Vtisi in spoznanja nekega zimskega dne o občanih in njihovih problemih je za hip potisnilo v ozadje dejstvo, da Grižani nimajo rednega prevoza zvečer iz Griž in dejstvo, da polovica mostu še vedno vedri, medtem ko se je most čez Lavo ob nedavni poplavi zrušil. Tudi otroci bodo jutri še tekli v dvesto metrov oddaljeno stranišče, občani pa razmišljali, kako bi s prostovoljnim delom uredili še tiste »majhne« stvari, ki jih odeja občinskega proračuna ne pokrije.

TEKST IN SLIKE: J. SEVER

PRIDNIH ROK

LAŠKO

OBČINSKA KONFERENCA ZKS

DOSLEDNO URESNIČEVANJE

NALOG VIII. KONGRESA

(Nadaljevanje s 1. strani)

Konferenca je potekala pod geslom od besed k dejanjem, zato ni naključje, da je bil referat kot sama razprava posvečena dosedanjemu delu, še več pa nalogam in zaključkom VIII. kongresa ZKJ.

Ob tem velja ugotoviti, da je bilo število aktivnih članov ZK premajhno, mnogi komunisti pa so se odtegovali od dela, vtem ko so bili nekateri člani preobremenjeni s funkcijami. Tudi razvijanje dobrih odnosov med komunisti ni bilo takšno kot bi moralo biti, zato so bili primeri, da so posamezne probleme reševali skozi prizmo osebnosti. Tudi porast članstva ni bil usklajen z danimi možnostmi. Skratka, v pogledu organizacijskih vprašanj v posameznih organizacijah ZK niso napravili tistega, kar bi lahko.

Razprava na konferenci je osvetlila tudi mnoge probleme s področja družbenih služb in gospodarstva zlasti pa je bilo s tem v zvezi nakazanih mnogo problemov iz šolstva, kjer so zagotovljeni pogoji za nemoteno delo samo v Radečah. Osemletki v Laškem in Rimskih Toplicah delata pod zelo težkimi pogoji. Za uspešno delo niso izpolnjeni pogoji tudi na nekaterih okoliških osnovnih šolah, zlasti velja to za Brezo, kjer je 150 učencev, pouk pa se odvija v 2 učilnicah v treh izmenah.

Vprašanje vzgoje oziroma varstva predšolskih otrok je za silo rešeno le v Laškem, drugod primanjkuje materialnih sredstev, potrebnih za rešitev tega perečega problema.

Ker se v laški občini poleg industrije formira precejšen del narodnega dohodka tudi iz kmetijstva, je bilo pričakovati, da bo razprava o tem vprašanju živahnejša in konkretnejša, vendar so nakazali zgolj probleme, o njih konkretnem reševanju pa je bilo povedanega premalo. Zlasti sedaj, ko ostajajo v mnogih primerih na kmetijah le starejši ljudje, bo nujno to vprašanje odločneje reševati.

Glede turizma so ugotovili, da lahko postane ta poleg industrije ena najuspešnejših in najdonosnejših panog gospodarstva. Poleg domačih turistov se iz leta v leto povečuje tudi število inozemskih turistov. V zvezi s tem bodo posvetili več pozornosti zdraviliškemu turizmu.

Na konferenci, ki sta se je udeležila član CK ZKS Lojze Herman in član OK ZKS Zvone Dragan, so bili sprejeti zaključki, da bodo komunisti s polno mero odgovornosti sodelovali pri uresničevanju osnovnih sklepov konference kot VIII. kongresa ZKJ, s tem da se bodo v bodoče otresli vsega tistega, kar ovira njihovo delo in vložili vse sile za popolno uresničevanje sistema samoupravljanja in samoupravnih pravic delovnega človeka.

T. K.

ŠMARJE

S SEJE OBČINSKE SKUPŠČINE

Poenostaviti postopek

Preteklo leto so v šmarski občini zelo okrnjeno delovale občinske inšpekcijske službe. V upravi so še vedno predolgo reševali celo vrsto vlog, vendar ugotavljajo, da se je odnos do občanov občutno izboljšal. Vseeno pa bi bilo treba poenostaviti administrativne postopke. Včasih občinski uslužbenci tako malo zaupajo občanom. Stranko poznajo, vedo skoraj vse o njej, pa vendar terjajo vrsto potrdil. Pojavi birokracije pa so očitni tudi drugje. Šoloobvezni otroci imajo delno kritje za zdravljenje zob s strani socialnega zavarovanja, vendar mora vsak šolar prinesti potrdilo o šolanju in to celo, če ga je predložil v decembru, še v januarju znova. Vsi pa vemo, da so normalno razviti otroci v določenem obdobju šoloobvezni.

V občinski upravi šmarske občine je premalo ljudi, ki bi lahko analitično spremljali življenje v občini. Čimprej bi morali utrditi analitični oddelek, ki bi lahko pripravljal za skupščino dobro proučeno in s konkretnimi podatki podkrepljeno gradivo. Tako pa se lahko marsikdaj skupščini zamegli vpogled v dejansko stanje občine kot celote.

Lani so trikrat razpisali delovna mesta za analitike, inšpektorje, pravnika, vendar niso uspeli. Zdaj so reorganizirali delo in ukinili 19 delovnih mest, od tega največ z nižjo šolsko izobrazbo. Z ureditvijo osebnih dohodkov so skušali zagotoviti boljšo zasedbo delovnih mest in preprečiti fluktuacijo, vendar je odšlo iz občinske uprave 14 uslužbencev. V drugem polletju so osebne dohodke močno približali dohodkom, ki jih imajo uslužbenci v gospodarstvu; letos pa upajo, da bodo to povsem izenačili.

Člani skupščine so sprejeli poročilo o delu občinske uprave ter odločno zahtevali, da mora uprava pripravljati dobro osvetljeno gradivo za skupščinske seje, da se naj uslužbenci vselej zavedajo tudi svoje družbeno politične vloge, saj se z njimi srečujejo skoraj vsi občani. Občanom pa je potrebno pomagati, da bodo po čim krajši poti urejevali svoje zadeve.

rl.

EVIDENTIRANI KANDIDATI

MED PREDLOGI PREMALO ŽENA

Evidentiranje občanov, ki pridejo v poštev kot kandidati za odbornike in poslance občinske, republiške in zvezne skupščine, je v družbeno-političnih organizacijah in delovnih organizacijah mozirske občine ena osrednjih političnih nalog.

Ko je volilna komisija pri občinskem odboru SZDL na svoji nedavni seji razpravljala o dosedanji predvolilni aktivnosti, je ugotovila, da so občani dokaj resno izbirajo kandidate. Doslej je evidentiranih že 33 kandidatov za občinske odbornike in 5 kandidatov za poslance zvezne in republiške skupščine.

Za občinsko skupščino so bili predlagani: za občinski zbor: Anton Brinjevec in Ivan Jakopin iz Brezja, Jože Deberšek, Hubert Herček in Ivan Purnat iz Gornjega grada, Ivan Gregorc in Srečko Lamut iz Ljubije, Mirko Kovačič, Pavla Trogar, Anton Kramar in Franjo Štajner iz Mozirja, Ivan Kos, Ivanka Lenko in Anton Bitenc iz Nazarja, Franc Plesnik iz Log. doline in Miha Prepotnik iz Robanovega kota, Franc Tevž, Ivan Zagožen in Stanko Žagar iz Šmartnega ob Dreti.

V zbor delovnih skupnosti so bili predlagani: Franc Remic, Anton Boršnak, Bojan Karče, Franc Breznik in Jože Hohbauer iz LIN Nazarje, Rafael Trbovšek in Alojz Mavrič iz Gozdne uprave Gornji grad, Jože Punčuh iz obrata Cinkarne v Ljubiji, Stanko Rakun, Trg. podj. Savinja Mozirje, Stanko Podsedenšek, trgovina »Borovo« Mozirje, Rudi Kozovinc, Osn. šola Gornji grad, Maks Vester, Osnovna šola Mozirje, Jože Kozar in Ivanka Slapnik iz vrst usl. občinskih pol. organizacij.

V republiški kulturno-prosvetni zbor so predlagali: Ota Pungartnika, pedagoškega svetovalca mozirske občine, v republiški gospodarski zbor pa Franca Šarba direktorja LIN-a Nazarje.

V zvezni gospodarski zbor so predlagali Toneta Boleta, podpredsednika zveze gospodarske zbornice, v socialno zdravstveni zbor zvezne skupščine Milana Loštrka, direktorja Komunalne skupnosti socialnega zavarovanja in Jožeta Deberška za organizacijsko-politični zbor zvezne skupščine.

Med evidentiranimi kandidati pa je premalo žensk, saj so od 38 predlaganih kandidatov le tri. Premalo je tudi kandidatov iz vrst borcev NOV. Zadovoljiva pa je starostna struktura evidentiranih, saj je večina kandidatov do 40. leta starosti. Od 38 evidentiranih jih je tudi 8 do 25 leta starosti. Večina predlaganih je tudi takih, ki doslej še nikoli niso bili voljeni v predstavniške organe.

-er

Zakaj brez telovadnic?

Sedemletni načrt razvoja šolstva ne predvideva novih telovadnic, čeprav jih ima 22 srednjih in strokovnih šol v okraju komaj 6 – s površino bore 885 kvadratnih metrov.

V zadnji številki smo na kratko posredovali nekaj splošnih značilnosti sedemletnega razvoja šolstva druge stopnje v okraju. Iz njih je bilo predvsem razvidno, da program ne temelji na nekih širokopoteznih zasnovah, ki bi šibko razvitemu srednjemu šolstvu odprle boljše perspektive, marveč je usmerjen v dohitevanje tistega, kar smo v preteklih letih zamudili. Torej v nekem smislu realno planiranje glede na materialne možnosti. Ne gre za to, da bi se spuščali v vprašanje, koliko pomeni takšno izhodišče morda linijo najmanjšega odpora ali koliko pomeni nemara odstopanje od zahtev, do katerih je šolstvo po vseh diskusijah in jasnih deklaracijah upravičeno. Zaključek, ki se vsiljuje sam po sebi, kaže, da z eno samo novogradnjo in nekaj (sicer resda pomembnimi adaptacijami) vendarle ne bomo rešili družbenega problema, zapopadenega v tem, da ostaja iz leta v leto več mladine, ki zaradi omejenih zmogljivosti šolskih zavodov ne more nadaljevati šolanja.

Drugo, pomembnejše vprašanje kakor se morda zdi, tiči v dejstvu, da sedemletni program razvoja šolstva ne predvideva nobene nove telovadnice razen pri rudarskem centru v Velenju! V letošnjem šolskem letu ima 22 srednjih in strokovnih šol v okraju komaj 6 telovadnic s površino bore 885 kvadratnih metrov (telovadnica velenjskega rudarskega centra jih bo imela sama 1.200!). Ker smo pred časom temu problemu posvetili več prostora, ga sicer ne nameravamo pogrevati, vendar se zdi s stališča skladnega (duševnega in telesnega) razvoja šolske mladine takšna kategorična postavka absurdna! Šola brez telovadnice ne more biti popolna šola, ker je znano, da v skrajnem primeru »podpira« razvoj telesnih motenj in hib. Pravzaprav je precej nerazumljivo, da se osnutek programa dokaj splošno in suho zadovoljuje z ugotovitvijo: »Sedemletni program razvoja posameznih šrednjih šol ne predvideva novih telovadnic.« Človek se nehote vpraša, zakaj? Tega sicer ne izvemo, čeprav v resnici vemo. Toda mar ne bi bilo prav, da bi se v enaki meri zavzemali tudi za gradnjo kakšne nove telovadnice? Ali je res popolnoma vseeno, če šolski mladini omogočimo sistematično telesno vzgojo ali ne, ali pa je nemara dovolj, če večidel dneva sključena presedi v klopeh? Najbrž ne. Prav zato se takšen odnos do tega vprašanja ne zdi povsem na mestu.

dhr

OB OTVORITVI RAZSTAVE POLJSKIH GRAFIKOV

Dobro je, da pri nas podiramo s famo utrjene branike, ki naj bi provinco razmejili od središča. Ta proces široke kulturne fronte je priklical v življenje marsikatero ustanovo, da skrbi, čeprav morda na obrobju našega življa, za dragoceno pretakanje ustvarjalnih vrednot, porojenih po dolgem in počez po svetu. To niso pojavi izmikanja utrjenim avtoritetam ali pritikave zaverovanosti vase, marveč nujnost današnjega časa, ko razdalje ne pomenijo skorajda nič, ko misli v hipu preletijo svet.

Naše mesto v tem ne more biti izjema. Na mnogih družbenih področjih je ta vzajemna odvisnost zaživela že pred daljšim časom, prav pa je, da se okrepi tudi na področju kulture. Celjske kulturne institucije so za te mednarodne zveze skrbele že doslej, zdaj pa bi jih bilo mogoče poglobiti na določenih relacijah.

V minulem letu so bile ustvarjene zveze s poznanjskim gledališčem in likovnim svetom. Iz njih se je porodila vzajemna ustvarjalna izmenjava, ki bo s pričujočo razstavo poznanjske grafike v Celju in programirano razstavo celjskega likovnega kroga v Poznanju dobila še trdnejše temelje. Iz teh pobud pa so zrasle tudi pobude za kulturno izmenjavo v širših slovenskih merilih.

Kar nas pri tem posebej veseli, je to, da so ti odnosi zasnovani na človeških in miselnih afinitetah, ki izvirajo iz zgodovinskih in sodobnih paralel, pri čemer izražamo občudovanje bogati poljski kulturni tradiciji.

Želimo, da bi ta reprezentativna razstava likovnikov iz starega poljskega kulturnega središča še bolj razprla celjska kulturna obzorja.

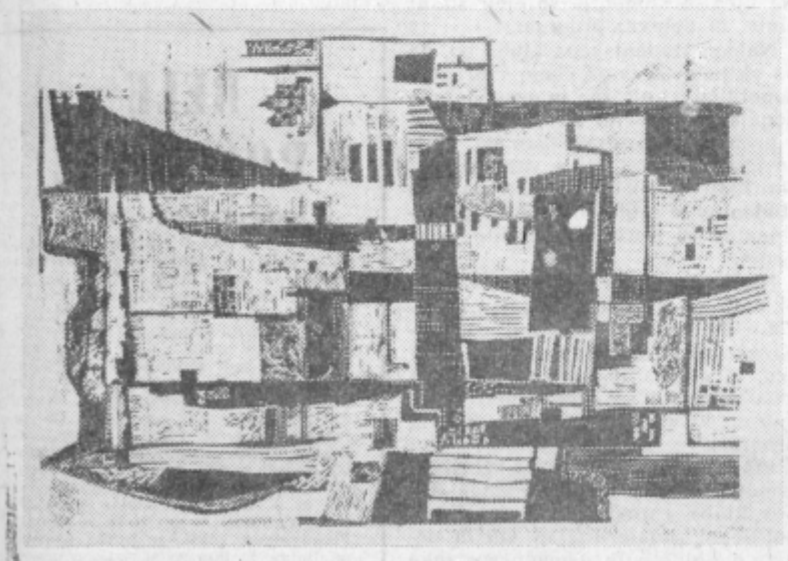

Foto: V. Berk

RAZSTAVA, KI SO JO ODPRLI V LIKOVNEM SALONU IN FOYERJU GLEDALIŠCA V TOREK POPOLDNE, BO ODPRTA VES NASLEDNJI MESEC. NA SLIKI: ZYGMUNT MISZCZYK: STARO MESTO.

KONRAD FINK OSEMDESETLETNIK

Lep je takšen jubilej, posebno še, če ga kdo lahko slavi tako krepak in dobre volje kakor prof. Konrad Fink.

Slavljenec se je rodil 14. januarja 1885 v Ljubljani in se tam tudi šolal. Prvo službeno mesto mu je dala šola v Velikih Laščah. Od tam je takoj po prvi svetovni vojni prišel na tedanjo trgovsko šolo v Celju, ki je dotlej bila nemška. Tu je uspešno delal, dokler ga ni okupator spomladi 1941 zaprl in s soprogo učiteljico Hermino deportiral v Srbijo. Po kratkem bivanju v Ćupriji je odšel v Požarevac, kjer je služboval na gimnaziji.

Po osvoboditvi se je vrnil v Celje in poučeval na Ekonomski srednji šoli ter na šoli za trgovske vajence vse do svojega 75. leta starosti. Pred dvema letoma se je preselil v Ljubljano.

Prof. Fink je bil torej nad 40 let zaslužen in priljubljen prosvetni delavec in vzgojitelj v Celju. Delo mu ni bilo le poklic, ampak stvar ljubezni do mladine in skrbi za dobro prihodnost našega narodnega občestva. Pri tem ni varčeval s svojimi bogatimi sposobnostmi. Dijaki so mu radi sledili, ker so čutili njegovo dobronamernost in vso neposrednost njegove tople osebnosti. Bližino z njim pri delu kakor v prijetni družbi so cenili njegovi kolegi in vsi, ki so ga poznali.

Konrad Fink je vnet pevec in glasbenik. Ves čas v Celju je bil med glavnimi stebri Celjskega pevskega društva — pozneje »Prešerna«, njegov predsednik in častni član.

Globoke so brazde, ki jih je zapustilo jubilantovo dolgo neutrudno delo v Celju. Širok je krog njegovih sodelavcev, učencev in zvestih prijateljev, ki mu čestitajo in kličejo: Še mnogo zdravih, sončnih let!

F. R.

LIST IZ CELJSKEGA MUZEJA

Razstava starih mojstrov

VSAKA SLIKA, KI IMA ZA SEBOJ VEČSTOLETNO ŽIVLJENJSKO DOBO, IMA V SEBI TUDI SVOJO ZGODOVINO: ČAS NASTANKA, IME USTVARJALCA, NAROČNIKA Z ŽELJAMI FEVDALCA, KLERIKA ALI MEŠČANA, AMBIENT SVOJEGA BIVANJA, ZGODBE ZAPUŠČIN IN DEDOVANJ, FINANČNE ZAHTEVE TRGOVCEV, SLEDOVE SELITEV, VEČLETNIH VOJN IN ŠE IN ŠE ... IN SKORAJ VSAKO SLIKO SPREMLJAJO SKOZI NJENO ŽIVLJENJE OBOŽEVALCI NJENE LEPOTE — FORMALNE ALI VSEBINSKE, CENILCI NJENIH VREDNOT, ZGODOVINARJI IN V SLUČAJU POTREB TUDI KONSERVATORJI IN RESTAVRATORJI.

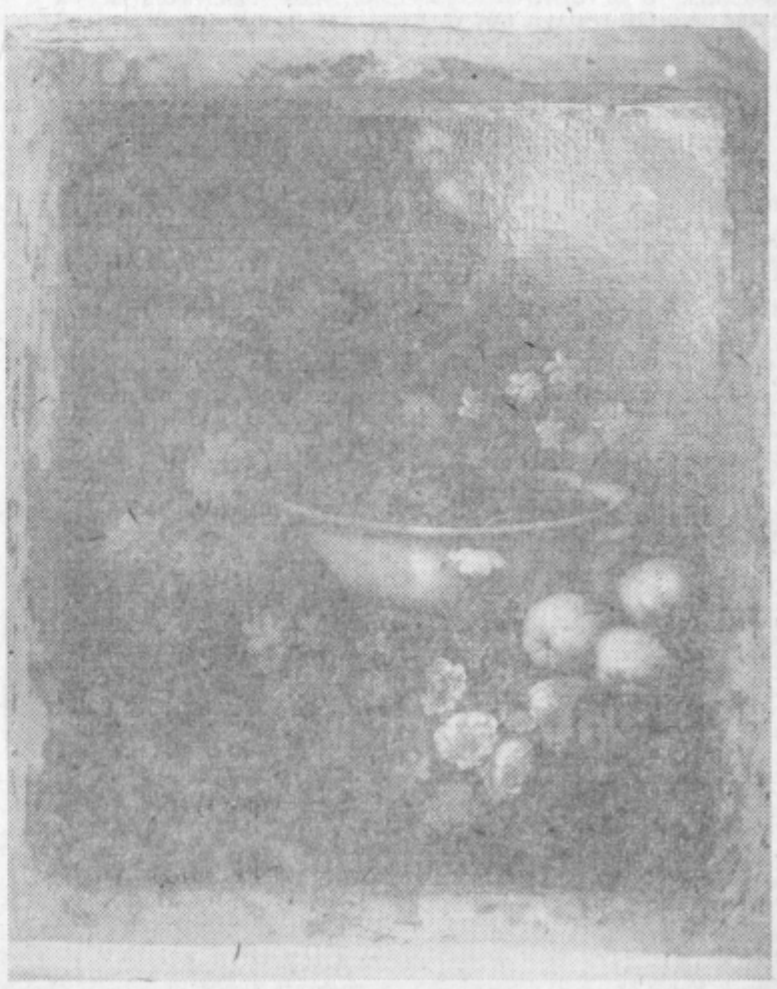

TIHOŽITJE Z JAGODAMI — italijanska šola 17. stoletja. Posnetek med restavriranjem po delnem snemanju laka. (Zavod za spomeniško varstvo SRS Ljubljana).

V muzejih in galerijah se zelo pogosto zbirajo slike različne starosti, različnih avtorjev in provenience, različne kvalitete in tudi slike, ki so potrebne popravil in zaščite.

Celjski muzej hrani nad 800 slik in to časovno od konca 15. stoletja do najnovejše dobe. Večina slik je še anonimna, vemo le za njihovo približno starost in približno, ali gre za delo domačega ali tujega mojstra.

Prve naloge, ki jih mora vsak muzej ali galerija za svoje umetnine ukreniti, v celjskem muzeju že opravljajo. Slike so namreč v redu shranjene — na suhem, pravilno temperirane in ne v pretemnem prostoru. Vemo namreč, da je vlaga eden glavnih škodljivcev tako za platna, barve in lak na slikah, prav tako pa škodita tudi presuh in pretopel zrak. Paziti moramo tudi na svetlobo, če je prostor pretemen se lahko zgodi, da slike povsem potemnijo.

Iz celotnega izbora slik v celjskem muzeju je bilo doslej restavriranih že več slikarskih del in to onih, ki so bila v najslabšem stanju, a so po svoji kvaliteti, starosti in drugem zanimiva ne le za prostor, v katerem so obstala, namreč celjsko muzejsko področje — ampak tudi za srednjeevropski umetnostni profil.

Na razstavi, ki je v tem času prirejena v muzeju, lahko vidite slike že po restavriranju, obenem pa tudi najzanimivejšo dokumentacijo pred in med posegi samimi.

Gre za slikarske umetnine 17. in 18. stoletja — za italijanske, francoske, avstrijske in druge mojstre, ki so delali pod vplivom svojih vzornikov, po raznih predlogah itd.

Slike so bile razstavljene skupno z ostalimi na razstavi »Stari tuji slikarji II« v Ljubljani in Mariboru. Restavratorska dela sta opravili delavnici Zavoda za spomeniško varstvo SRS v Ljubljani in Mariboru. Ekspertize za posamezne slike so posredovali: Rijksbureau voor Kunsthistorische Dokumentatie, Den Haag in Joanneum v Grazu.

Zanimiva so razstavljena Tihožitja s figuro (5 slik) — avtor teh naj bi bil Janez Andrej Strauss — slovenjgraški baročni slikar, vendar mu za enkrat ta dela lahko samo domnevno pripisujemo.

Slike celjskega muzeja so po restavriranju ponovno zaživele.

M. M.

VIOLINISTKA PINA CARMIRELLI

S SLOVENSKO FILHARMONIJO

Koncert preteklo sredo je bil brez dvoma redek dogodek v naši kulturni kroniki, saj simfoničnega orkestra v Celju nimamo, še večji pomen pa je imel koncert zaradi slovite gostje, italijanske violinistke Pine Carmirelli.

Orkester SF pod taktirko Jakova Cipcija je v prvi točki, Lipovškovi 3. suiti za godala, katere samo prvi in zadnji stavek je zaigral, pokazal dokajšnjo površnost. Bil je le malo manj kakor razglašen. To je bilo preigravanje tonskega materiala, brez tehnične, kje šele vsebinske poglobitve. Vrednost dela kot takega torej ni prišla do veljave.

V Viottijevem koncertu za violino in orkester nam je slovita violinistka iz Rima predstavila delo italijanskega sodobnika dunajskih klasikov, ki bi ga marsikdo lahko zamenjal za Haydna, če bi ne imel stilističnih posebnosti, ki so značilne za italijansko muziko. Solistka je naravnost razkošno razplamtela svoj bogati temperament in nas prestavila v sfero čistega muziciranja, ki mu je glavni smoter užitek, ter je celo do neke mere potegnila orkester za sabo. Toda, kaj zmore slednji, se je pokazalo v 1. violinskem koncertu sovjetskega skladatelja Prokofjeva, čigar orkestralni part je orkester Slovenske filharmonije zaigral kongenialno s solistko. To je bilo pristno, poglobljeno, sugestivno muziciranje, za kar smo hvaležni solistki, orkestru in dirigentu Jakovu Cipciju. Človek ob takih kompozicijah pomisli, kako prazen je večni dialog med modernisti in pristaši konvencionalne muzike: vsak slog je učinkovit, če je delo pravega mojstra. In za koncert Prokofjeva velja to v polni meri. To je sugestivna in sladka muzika, ustvarjena prav za izbirčne sladokusce umetnosti.

Morda je bila Beethovnova 8. simfonija malce nerodno postavljena na zaključek večera, saj od klasike v 20. stoletje še nekako skočimo, mnogo teže je pa obratno, ali pa je orkester že bil del vse od sebe. Vsekakor izvedba Osme simfonije ni ustvarila pravega kontakta med izvajalci in poslušalci. V tem glasbenem delu, ki ga Rolland imenuje orgija melodije in ritma, ni bilo prave moči, lastne Beethovnu.

Kljub temu je koncert kot celota zapustil močan vtis.

Vlado Modic

GLASBENA REVIJA

Nižja glasbena šola v Radečah je pred dnevi priredila v domu Svobode glasbeno revijo, ki je privabila veliko število poslušalcev. Na šoli, ki šteje 40 gojencev, jih največ vadi klavir, nekaj pa tudi violino in druge inštrumente. Nastop, ki je trajal skoraj dve uri, so poslušalci navdušeno sprejeli.

S. S.

II. KONGRES JUGOSLOVANSKIH PEDAGOGOV

Dvotirna vzgoja

ima za posledico slabe učne uspehe

V dneh od 18. do 20. januarja je bil v Zagrebu II. kongres pedagogov Jugoslavije, ki se ga je udeležilo okrog 500 pedagoških delavcev, profesorjev, učiteljev, vzgojiteljev, praktikov in teoretikov našega pedagoškega življenja. Pedagogi so si postavili program, obravnavati za naše sodobno dogajanje aktualno problematiko: osebnost socialističnega človeka. Delo kongresa se je odvijalo plenarno in po sekcijah. Osnovno predavanje po slavnostni otvoritvi, ob kateri je spregovoril pokrovitelj kongresa, zvezni sekretar za prosveto in kulturo Janez Vipotnik, je imel **dr. Dragutin Frankovič o vzgoji socialistične osebnosti v naši družbi.** Drugo predavanje na plenarnem sestanku je imel **dr. Vladimir Mužič o programu nadaljnjega razvijanja znanstveno-raziskovalnih ustanov in kadrov v pedagogiki.** Delo v sekcijah se je razvijalo ob referatih, ki so obravnavali pedagoško izobraževanje učiteljev kot vzgojiteljev socialistične osebnosti, vlogo šole v vzgoji socialistične osebnosti, vzgojne faktorje v prostem času mladine, vsebino sodobnega vzgajanja, oblike in metode pouka pri vzgoji socialistične osebnosti, razvijanje delovne kulture učencev, sistem vrednosti v družbi kot faktor vzgoje, vzgojo za samoupravljanje, vsebino in metode vzgajanja jugoslovanskega patriotizma itd.

V navedenih glavnih predavanjih in referatih ter razpravah po sekcijah so načeli pedagogi pomembno vprašanje oblekovanja osebnosti v naši družbi ob šolsko-reformnih prizadevanjih, ko nam je uspelo kvantitativno doseči mnoge uspehe pri organizaciji našega šolstva, pri čemer pa še ne moremo govoriti tudi o ustreznem kvalitetnem delu za dosego boljših učno-vzgojnih uspehov pri šolanju naših otrok in mladine. Kaže, da pripravlja naša šola mladino nesistematično za življenje in da poudarjamo delovno vzgojo preveč izolirano od umske vzgoje; zaradi te dvotirnosti ugotavljamo slabe učne uspehe, ki so posebno občutni v matematiki in materinem jeziku, dveh učnih predmetih, ki zahtevata največ sistematičnega dela. Druga okoliščina za izoblikovanje socialistične osebnosti pa je dinamičnost pouka, ki naj poudarja dinamični razvoj posameznih strok. Ta zahteva ni lahko izvedljiva in bo terjala od naših pedagoških teoretikov še mnoge napore, predvsem pa leži teža te naloge na praktikih, saj naši učni načrti že vsebujejo različne možnosti za tak pouk.

Po zaključku II. pedagoškega kongresa je bila dne 20. t. m. redna skupščina Zveze pedagoških društev Jugoslavije, ki združuje v svojih društvih 3.000 pedagoških delavcev. Slovenska republiška zveza obsega pedagoška društva v Celju, Mariboru, Murski Soboti, Ljubljani, Novem mestu in Kopru. Pregled dela jugoslovanske zveze je pokazal, da so bili uspehi plodni in da so pokazali pedagogi veliko prizadevnost pri reševanju številnih problemov. Predsednik Zveze je bil v preteklem obdobju dr. Dragutin Frankovič, direktor zveznega zavoda za proučevanje šolskih in prosvetnih vprašanj. Za novega predsednika Zveze pedagoških društev Jugoslavije je bil izvoljen sarajevski pedagog dr. Petar Mandić. Na skupščini so sklenili, da bo prihodnji kongres pedagogov Jugoslavije čez tri ali štiri leta.

A. P.

IZKORIŠČANA MLADOLETNIKA

SLUČAJNOSTEN OBISK SOCIOLOGA IN INSPEKTORJA DELA SKUPŠČINE OKRAJA CELJE, JE ODGRNIL TANČICO NAD NEČLOVEŠKIM IZKORIŠČANJEM DVEH MLADOLETNIKOV. PEKOVSKI MOJSTER KADIVNIK IZ BREŠTANICE JE ZAPOSLIL 14 LETNEGA MARTINA MARČENA, DA BI GA »IZUČIL« OBRTI. PO DEVETIH MESECIH ILEGALNEGA UKA, MOJSTER GA NAMREČ SPLOH NI PRIJAVIL KOT VAJENCA, MU JE DAL VEDETI, DA Z »UKOM« NE BO NIČ. KER JE MARČEN V TEM ČASU ŽE ZAPUSTIL ŠOLO, MU NI KAZALO DRUGEGA, KOT DA JE OSTAL. KMALU ZA TEM JE MARČEN DOBIL SOTRPINKO.

ŽIVLJENJE PODOBNO STOTERIM

»Bil sem stisnjen ob steno«, pravi danes Martin. »Po tolikih mesecih dela, potem ko sem zapustil šolo, se nisem mogel več vrniti domov. Doma je še šest mlajših bratov, za katere mati sami ne morejo poskrbeti.«

Martin je bil rojen dve leti po vojni. Oče je delal v raznih krajih po Sloveniji. Garal je tam, kjer je lahko prihranil čim več za družino. Potem se je rodilo še šest otrok. Oče je začel vse bolj pešati, bolehati. Pred leti se je zaposlila še mati kot delavka v kmetijski zadrugi. Tako je preskrbovala družino zvečino le mati.

»Nekega dne, ko sem se vračal iz šole, sem odšel v pekarno mojstra Kadivnika. Povprašal sem, če rabijo vajenca.«

»Ne, zaenkrat ne rabimo!« so mi rekli. Mlad, visoko raščen slok fant je za spoznanje tesneje objel knjige in zvezke ter se odpravil domov. Znova je bil dan enak dnevu: zjutraj v šolo, nato domov, otroška igra in sanjarjenje, kako bi z užitkom pekel lepo zarumenele, okrogle žemljice, potičko . . .

»Nekega dne pred tremi leti, je nenadoma prišla k nam žena mojstra Kadivnika in sporočila, da lahko pridem k njim v uk. To je bil praznik. Pospravil sem tistih nekaj stvari in se odpravil. Postal sem vajenec. V začetku je bilo težko. Delal sem večinoma ponoči. Začel sem okrog devetih zvečer in končal ob devetih ali še pozneje predpoldne naslednjega dne . . .

»Trdega življenja sem bil vajen. Nikoli nisem tožil in ne bežal, razen enkrat, ko sem deset minut zamudil s kinopredstave in me je mojster pretepel. Takrat sem se vrnil domov. No, naslednji dan je prišel mojster z avtomobilom pome ter mi za tisočaka povečal dohodek, tako da sem od takrat prejemal šest tisoč dinarjev«.

Tako je Martin Marčen iz dneva v dan začel ob devetih zvečer sejati tudi po 400 kilogramov moke, jo nato zmesil, da je lahko mojster pekel kruh, Martin pa je pečen kruh in žemlje raznosil v skladišče in prodajalno ter pomil pekarno. In ko je s tem malo pred poldnevom končal, se je utrujen zavlekel v svojo sobo, kjer so mu bili edina družba in tovariši portreti igralcev iz filmskih revij.

PO DVEH LETIH DOBIL SOTRPINKO

Mojstru Kadivniku je posel lepo cvetel. Mladi Marčen, pa tudi njegovi starši niso vedeli, da po zakonu Kadivnik ne more zaposliti nikogar, ki ni izpolnil petnajst let. Zato je tudi imel Marčena v ilegali. Do petnajstega leta mu je govoril, da je vajenec, nato pa ga je postavil pred dejstvo: popolne osemletke nimaš, torej te za vajenca sprejeti ne morem, zdaj pa kakor hočeš. Kadivnik je vedel kaj bo naredil Marčen, to, kar je tudi moral: ostal je kot pomožni delavec, ki bo z leti dobil kvalifikacijo.

Marčen je ponoči garal, podnevi pa poležaval v sobici. Po dveh letih je Kadivnik pripeljal v hišo še enega mladoletnika: EMILIJO IVAČIČ. Tudi Emilija ni imela petnajst let, ne popolne osemletke. Ona je pomagala v »kuhinji«. Rojena je bila — podobno kot Martin — v socialno ogroženi družini. Prej je Martin vlačil zaboje s kruhom z raznimi občasnimi delavci, zdaj z Emilijo. Martinov delovni dan se je začel ob devetih zvečer, Emilijin pa ob dveh zjutraj . . .

MLINI PRAVICE MELJEJO POČASI . . .

Po nekaj mesecih, ko je Kadivnik zaposlil Marčena, ga je obiskal občinski inšpektor dela, ki je zlorabo mladeničeve nevdnosti kmalu odkril in predložil mojstra Kadivnika za kaznovanje. Občinski sodnik za prekrške je Kadivnika kaznoval s 5000 dinarjev denarne kazni . .

DANES RAZLIKA KOT MED NOČJO IN DNEVOM

Razmere pa so ostale iste. Še več. Kadivnik je zapustil še Emilijo Ivačič. Vse kakor je preprosta računica Kadivniku kazala pozitivne rezultate ob tako »veliki« kazni občinskega sodnika za prekrške. Toda lepega dne je mojster Kadivnik

Martin Marčel

dobil nenapovedan obisk inšpektorja za delo in sociologa Skupščine okraja Celje. Ta dva sta kmalu razgalila stvarno stanje. Dejstva so bila osupljiva. Za ilustracijo bi citirali poročila, ki jo je po raziskavi podala sociologinja FRIDA MAŠTNAK — LEGOVIČ:

»Če preberemo podatke o delu tov. Marčena in o njegovem življenskem prostoru, se človek nehote spomni prvotne akumulacije kapitala v Angliji, ki se je tako boleče odrazila na delovnem človeku 16. stoletja . . . Toda, da danes v 20. stoletju najdemo primer takega nečloveškega izkoriščanja mladine, se ne da opravičiti z nobenimi argumenti. Vse to postane še bolj tragično, da se to dogaja pri nas — v eni najbolj naprednih socialističnih deželi v svetu . . .«

Po tem obisku so se razmere za Martina Marčena spremenile. S pomočjo inšpektorja za delo pri skupščini občine Krško so našli za Marčena zaposlitev v tovarni čokolade Imperial v Krškem.

»Razlika med sedanjim in prejšnjim delom je kot med dnevom in nočjo,« pravi danes Martin. »Šele sedaj spoznavam, kaj sem v resnici bil pri Kadivniku. Ko danes premlevam spomine, se mi zdi vse skupaj neverjetno, kljub temu, da je od tega le nekaj tednov . . .«

Toda pri Kadviniku je ostala še, danes že petnajstletna Emilija Ivačič, za katero pri mojstru trde, da je sedaj gospodinjska pomočnica. Tudi prejemke so ji povečali. Baje dela celo samo osem ur. In ko smo obiskali Emilijo, da bi nam sama povedala, kako je v resnici sedaj, ni mogla priti do besede, ker je namesto nje odgovarjala mojstrova žena . . . ! Baje zato, ker so inšpektorji iz Marčena in Emilije ob obiskih izsilili odgovore! Kaže, da z že vpeljano prakso ne mislijo prenehati. Kajti na vprašanje, kaj jo najbolj veseli, oziroma kaj bi Emilija želela delati, je le-ta odgovorila, da bi želela biti šivilja. Isti organi so hoteli Emiliji pomagati, saj so ji preskrbeli zaposlitev v konfekcijskem obratu tovarne perila »Lisca«. In vendar je prišla Emilija sama v omenjeni obrat in izjavila, da v službo ne more zaradi rahlega zdravja, slabega vida . . . Istočasno je začela znova delati pri Kadivniku, kajti sedaj je stara že petnajst let . . . Na te nelogičnosti bo lahko odgovorila le Emilija sama, ali pa mogoče celo Kadivnikovi, ali ne?

Vsekakor se ob tem akutnem primeru izkoriščanja mladine pojavlja vprašanje, ki že ves čas sili v ospredje: kje so bile družbeno politične organizacije, oziroma kot je napisal inšpektor dela skupščine okraja Celje, tov. KLEČ — kako je mogoče, da v vsem tem času ni nihče mogel ugotoviti da sta bile dve mladoletni osebi toliko časa v ilegali, izkoriščani . . .

In ko so primer odkrili, sporočili več družbeno-političnim organizacijam in jih prosili za pomoč, so ostali inšpektorji sami, kajti do danes ni še niti en družbeni delavec prišel k omenjenima mladoletnikoma, ter se pozanimal zanju, če že drugega ne bi mogel . . . Pri tem pa ostaja dejstvo, da vsako leto toliko in toliko denarja vložimo za razne seminarje, ankete in da toliko in toliko sredstev družba daje ravno za reševanje tovrstnih problemov! Problemov pa ne rešimo!

TEKST IN FOTO: J. SEVER

Emilija Ivačič v svoji skromni sobi

Ž A L E C

POSVETOVANJE O POLOŽAJU ŽALSKIH ŠTUDENTOV

Kreditiranje naj ostane

ŠTIPENDIJE VELJA POJMOVATI KOT INVESTICIJE V KADRE

Pred nedavnim je bilo v žalski občini posvetovanje s predstavniki kluba študentov, delovnih organizacij-štipenditorjev ter občinske skupščine in občinskih političnih organizacij. Udeležba je bila zelo dobra, saj se je posvetovanja udeležilo 11 štipenditorjev.

Predstavnika kluba sta imela referat in koreferat o socialno ekonomskem položaju in o smernicah za njegovo dolgoročno reševanje. V diskusiji je prišlo do izraza, da misli študentov in štipenditorjev niso povsem enotne. Z mnenjem, ki je bilo navedeno v referatu, da je treba kreditiranje ukiniti, se prisotni niso strinjali, ampak so poudarjali, naj bi bil glavni poudarek na štipendiranju, kot dopolnilo pa mora še naprej obstajati kreditiranje. V razpravi so štipenditorji naglasiti, naj bi klub študentov opozarjal na konkretne primere slabe štipendijske politike oziroma socialnega ekonomskega stanja študentov.

Na posvetovanju so menili, da je upoštevati načelo, naj bo štipendija investicija v kadre in sredstvo za reševanje socialno ekonomskega položaja študentov ter resnično stimulans pri študiju. Pri podeljevanju je upoštevati predvsem dva kriterija in to sposobnost in materialni položaj kandidata, sestavlja pa naj jo fiksni in gibljivi del. Izražena je bila tudi potreba, da občinske politične organizacije sistematično spremljajo politiko štipendiranja ter da opozarjajo delovne organizacije na navedena načela. Navzoči so tudi opozorili na to, da je nujno, da vse tiste delovne organizacije, ki še nimajo pravilnika o štipendiranju in programov praks, le te nemudoma napravijo. Poudarili so tudi, da morajo pravilniki o štipendiranju pri višini štipendije upoštevati med drugim uspeh štipendista in določiti, da se štipendija povečuje sorazmerno s porastom življenjskih stroškov. V referatu kakor v razpravi je bilo ugotovljeno, da starši v posameznih primerih premalo sodelujejo in prispevajo k vzgoji svojih otrok. -an

ROJSTVA — POROKE — SMRTI

ŽALEC: Od 17. do 23. januarja sta bila rojena 1 deček in ena deklica.

POROČILI SO SE:

Galuf Ivan, delavec iz Celja, Teharska 6 in Vahter Pavla, delavka iz Doberteše vasi 28. Uplaznik Rudolf, kmet iz Brnice 2 in Šklamba Ivana, poljedelka iz Hramš št. 5. Parfant Alojzij-Vladimir, strojni ključavničar iz Velenja, Šlandrova 15 in Gole Marija, gospod. pomočnica iz Loke pri Žusmu 85. Čilenšek Martin, slikopleskar iz Žalca 100 in Oset Frančiška, poljedelka iz Drešinje vasi št. 40. Zapušek Mihael, delavec iz Zabukovice 100 in Matul Ana, delavka iz Zabukovice št. 92.

UMRLI SO:

Brežnik Jože, star 66 let, kmet iz Lopate 57. Korun Anton, star 65 let, upokojenec iz Šempetra v S. d. 75. Žolnir roj. Žoher Elizabeta stara 61 let, gospodinja iz Šempetra v S. d. 15. Ocvirk Janez, star 61 let, kmet iz Male Pirešice 8. Goršek Janez, star 55 let, upokojenec iz Žalca 130 a. Vajncerl vd. Vertačnik r. Kladnik Jožefa, stara 82 let, oskrbovanka iz Šmatevža 26. Rezar r. Volpe Julijana, stara 67 let, gospodinja iz Marije Reke 77. Brezovšek Barbara r. Lahovnik stara 87 let, oskrbovanka iz Vranskega 62.

SEJA DVEH SVETOV V VELENJU

Včeraj je bila v Velenju seja sveta za vzgojo in izobraževanje, na kateri so razpravljali o programu investicij do leta 1970 ter o pedagoških normativih za delo osnovnih šol, danes pa je bila seja sveta za kmetijstvo in gozdarstvo. Razpravljali so o predlogu katastra gozdnih poti, podružbljanju gozdne proizvodnje, žagah venecijakah ter o poročilu o realizaciji gozdnogojitvenih planov in predračunu občinskega gozdnega sklada za lansko leto.

OŽIVLJENI ŠTUDENTSKI KLUB

ALI BO POD NOVIM IMENOM ŠLO BOLJE?

Po skoraj dvoletnem premoru bivšega celjskega akademskega kluba je ta ponovno zaživel pod imenom klub celjskih študentov. Izredno skupščino, ki je bila pred časom, je pripravil aktiv komunistov študentov celjske občine, ustanovljen na pobudo občinskega komiteja ZKS. Na njej so študentje sprejeli statut kluba in delovni program.

Naloga študentskega kluba bo, da bo vključeval svoje člane v družbenopolitično, kulturno in gospodarsko dogajanje v občini ter jih seznanjal s problematiko. Prav tako bo vzdrževal stalne stike s strokovnimi združenji v občini zaradi uvajanja študentov v njihovo bodoče profesionalno in družbenopolitično delovanje.

Novi odbor se je sestal že dvakrat. Sklenili so, da bodo v okviru kluba delovale štiri komisije: kulturno zabavna, socialno ekonomsko študijska, ideološka in športna. Na drugem sestanku so predsedniki posameznih komisij obravnavali delovni program.

Pred dnevi je bil na občinskem komiteju ZKS v Celju sestanek članov kluba s predstavniki družbenopolitičnih organizacij in večjih delovnih kolektivov. Namen sestanka je bil, da bi jih seznanili z načrtom svojega dela in težavami, ki jih pri izpolnjevanju teh načrtov ovirajo. V letošnjem letu naj bi študentje sodelovali na proslavah v delovnih kolektivih. V načrtu je izlet študentov z ogledom kakšne kulturne znamenitosti, nadalje več debatnih večerov o aktualnih problemih celjske občine kakor tudi organizacija akademskega plesa. Socialno ekonomska komisija bo proučevala razmere študentov ter spremljala njihove študijske uspehe, medtem ko bo športna komisija priredila smučarski tečaj na Celjski koči ter tekmovanje z drugimi klubi. Študenti se bodo udeležili tudi pohoda Ob žici okupirane Ljubljane.

Da bi mogli program svojega dela uspešno izpolniti, bi moral klub dobiti vsaj minimalna finančna sredstva, ustrezne prostore v Ljubljani, morali pa bi bili aktivni tudi vsi člani. S. T.

BELE POČITNICE

NEIZPOLNJENA OBLJUBA

Ko so se začele šolske počitnice, smo pisali o zanimivem programu zimovanja celjskih otrok, ki ga za mladež pripravljata društvo prijateljev mladine in občinska skupščina. Zdaj pa ugotavljamo, da so ta program izvedli samo delno. Tisto, kar je bilo najbolj zanimivo — letovanje otrok na Švetini — je padlo v vodo in še danes ne vemo, zakaj. Kaže, da z organizacijo tega letovanja ni bilo vse v redu. Škoda, da smo otrokom zaman obljubljali. Prav gotovo so bili razočarani, ko so izvedeli, da bodo morali ostati kar doma. Tako so si zimovanje lahko privoščili samo tisti, ki jih ne stiska za denar. Petintrideset otrok je odšlo namreč na Bohor in tam za štiri tisoč dinarjev preživelo osem dni na soncu in snegu. Pravijo, da so se imeli zelo lepo in da jim ni bilo dolgčas niti urico.

V Celju otroci zimujejo samo v Liscah, na Golovcu in pri Marovšku. Imeli so nekaj smučarskih tečajev, tretjega februarja pa se bodo na Golovcu pomerili še na občinskem prvenstvu. Izkazali so se tudi mladi Vojničani, ki pridno obiskujejo svoj smučarski tečaj.

Na Švetini letos torej ni bilo veliko otrok. Prišli so samo tisti, ki so jih pripeljali starši. Pomešali so se med domačine in se pridno spuščali po strmih bregovih. Bilo jim je mnogo lepše kot onim, ki so zaradi neizpolnjene obljube morali ostati doma. I. B.

POZABLJENO SLOVO

Že dobrega pol leta je od tega, kar je zaradi bolezni tiho in neopazno zapustila kolektiv gledališča njegova, dolgoletna članica PAVLA PRISTOVSKOVA, in šla v pokoj. Pavlo poznajo domala vsa gledališča od Maribora pa do Beograda in Novega Sada. Povsod ima prijatelje in znance, tako v gledaliških kolektivih, kjer je gostovalo Slovensko ljudsko gledališče, kakor v tistih, ki so kdaj gostovali pri nas.

V gledališče je prišla po naključju, saj je nujno iskala zaposlitev. Bolj kot zase, je morala skrbeti za lačna usteca svoje hčerkice, zaradi katere je prekinila prejšnjo službo v tovarni. Plača snažilke v gledališču — 60 dinarjev od predstave za čiščenje odra in dvorane — se ji je zdela vabljiva. Prvih šestdeset dinarjev je dobila od »Gospe ministrice« 21. oktobra 1947. Od gledališča je dobila denar, v zameno pa mu je dala srce. Z naslednjimi premierami se je vedno bolj vključevala v delo takrat še amaterskega gledališča: prevzela je skrb za rekvizite, kostume in še za celo vrsto drobnih opravil, ki jih terja gledališko delo.

S 1. majem 1949 je bila redno nastavljena kot snažilka, kurirka, rekviziterka in garderoberka. Gledališče, ki je čedalje bolj preraščalo meje amaterstva, je leta 1950 postalo poklicno. Prva leta (tudi še v poklicnem gledališču) je poleg teh del pomagala odrskim delavcem pri postavljanju scene. Z večanjem nalog, ki si jih je postavljalo poklicno gledališče, se je večal tudi ansambel in tako so polagoma vrsto njenih opravkov prevzeli drugi; Pavli pa je ostala samo še skrb za garderobo in rekvizite. Kljub temu, da je ves čas sprejemala plačo snažilke (dohodki so se ji uredili šele dosti kasneje) se nikoli ni pritoževala zaradi tega. Gledališko delo jo je tako priklenilo, da se ji je **življenje** brez gledališča zdelo nemogoče.

Z veliko skrbjo je likala, čistila in hranila kostume. Vsakega novega kosa garderobe se je razveselila, kot da je bil narejen samo zanjo. Ponosna je bila na fundus, ki se je iz leta v leto večal, vse do tiste nesrečne premiere, ko so — zaradi varčevanja — škarje neusmiljeno razrezale prenekateri dragoceni kostum. Odtlej se je skoro bala vsakega novega kostuma, saj se ji je zdelo, da mu grozijo škarje še preden ga bo odnesla v fundus. S tem je njeno delo zagrenila prva grenka kaplja.

Če vprašaš Pavlo, katera premiera ji je bila najljubša, se ob misli na lepa pretekla leta nasmehne in pravi: »Vse«. Verjetno bo to držalo: za vsako premiero je skupaj z igralci trepetala ter skupaj z njimi štela aplavze ob koncu premier. Vedar se kot svetla nit skozi vse njene spomine spreletela misel na uprizoritev »Hamleta«, ki je bil vrh tistega strmega vzpona od zadnjih predstav amaterskega gledališča do tistih, ki so se globoko vrezale v slovensko gledališko zgodovino.

Vzporedno z rastjo gledališča je rasla tudi Pavlina gledališka razgledanost. Tudi ona je kritično ocenjevala razvoj gledališča. Priložnosti za to je bilo dovolj: bodisi ob študiju predstav, bodisi ob premierah, ki so bile za vso hišo kakor velik praznik. Trdo delo (tudi do štirinajst premier v sezoni) je vezalo ves ansambel v eno, ki je skupaj delala, ki pa se je tudi skupaj veselila. In ko je bila ta celovitost, ta skupna zavest kolektivnosti razbita, je tudi v Pavlino delo kanila nova grenka kaplja.

Pa gostovanja? Veliko jih je bilo. Veliko garderob brez peči, veliko peči brez ognja, veliko garderob, ki že dolgo niso videle metle. Toda Pavla je garderobo očistila, ogrela ter za prezeble popotnike pripravila čaj ali kavo. Ko so se nekoč igralci pritoževali, da je čaj, ki ga namesto vina pijejo na odru, leden, ga je prihodnjič tako segrela, da je počila steklenica in je čaj v elegantnem curku tekel na mizo. Kdo bi se spomnil vseh šal in anekdot! Bilo je tudi veliko lepih gostovanj, pa čeprav je za garderobo služil travnik za kulturnim domom. Vse napore je premagovala dobra volja, humor in pesem.

Pavla, ki je še zelo mlada — pred končano osnovno šolo — odšla z materjo delat na kmete, s šestnajstimi leti pa v tovarno, je bila vajena dela, ponižanj, vsega hudega, zato je toliko bolj cenila tovariško vzdušje, ki je vezalo vse člane gledališča. Rada se spominja Lojzeta Filipiča, dramaturga in umetniškega vodje, ki je znal ceniti človeka po delu, rada se spominja lepe pozornosti kolegov ob svoji stoti premieri, rada

Pavla Pristovškova z vnučko

se spominja vseh prisrčnih besed. Vse boleče stvari, vse tiste drobne krivice, nepozornosti, nerazumevanja pa želi iztrgati iz spomina.

Od dne, ko je Pavla zapustila gledališče so se zvrstile že štiri premiere, odtlej smo brali o spremembah v ansamblu, o članih, ki so gledališče zapustili in o novo angažiranih, brali smo o potovanjih in uspehih naših režiserjev drugod, brali o tujih gostih, ki so vabili naše gledališčnike v tujino, nihče pa se ni spomnil Pavle Pristovškove, ki bi ob slovesu zaslužila vsaj kratek zapis (celo v »hišnih vesteh« gledališkega lista so jo zamolčali!), nihče ni pomislil, da je tudi Pavla pripomogla k nekdanji afirmaciji celjskega gledališča. Ta pozornost je zadnja grenka kaplja v Pavlinih spominih na gledališče.

Naj mi zato gledališčniki ne zamerijo, če skušam kot njen sodelavec posvetiti Pavli ob odhodu iz gledališča (čeprav z zamudo) teh nekaj vrstic. Slavko Belak

KOMPAS OBVEŠČA

VABIMO VAS NA IZLETE:

1. MOSKA — KIJEV — LENINGRAD enajstdnevno turistično potovanje po ZSSR z vlakom, avtobusom in avionom.
Prijave do 15. aprila 1965.
2. Za gradbenike in arhitekte 6-dnevno potovanje v BERLIN združeno z ogledom razstave »BAUMA« v Münchenu.
Prijave do 1. februarja 1965.
3. 5-dnevno potovanje na ogled obrtniškega velesejma v MÜNCHEN.
Prijave do 30. 1. 1965.
4. STUTTGART — ULM — MÜNCHEN 5-dnevno avtobusno potovanje z ogledom svetovnoznanih avtomobilskih tovarn »MERCEDES« in »DEUTZ«.
Prijave do 10. februarja 1965.
5. 6-dnevno avtobusno potovanje v MILANO — ROMA — SAN MARINO.
Prijave do 15. februarja 1965.
6. Strokovnjaki kmetijstva! 4-dnevna strokovna ekskurzija v Verono. Prijave do 10. februarja.
7. 12-dnevno potovanje v ATENE — PIREJ — IRAKLION — DUBROVNIK. Prijave do 10. februarja.

Pred vsakim izletom obiščite podjetje KOMPAS CELJE. Organiziramo kolektivna potovanja in izlete po Jugoslaviji in v inozemstvo z modernimi turističnimi avtobusi, z rednimi in posebnimi vlaki, ladjami obalne in rečne plovbe in posebnimi letali. KOMPAS CELJE posreduje prodajo vseh vrst vozovnic za železniški, letalski in pomorski promet. KOMPAS posreduje v najkrajšem času nabave potnih listov, vizumov ter menja tuja plačilna sredstva in sprejema depozite.

KOMPAS CELJE daje brezplačno vse prometne in turistične informacije, prodaja razglednice, spominke, zemljevide, spominske filatelistične znamke itd. Pred vsakim potovanjem se posvetujte v poslovalnici KOMPAS CELJE.

Se priporoča KOMPAS CELJE
Tomšičev trg 1 — tel. 23-50

SLUŽBE

Sprejmem gospodinjsko pomočnico, možnost hrane in stanovanja. Ostalo plačilo po dogovoru. Vprašati: Kolenc, Na Otoku 8/19.

Fotografsko vajenko — vajenca, ki ima veselje do fotografiranja sprejme takoj: Foto Pajk — Velenje.

Gospodinjsko pomočnico sprejme tričlanska družina. Plača 16.000 din. Pismene ponudbe na upravo lista pod »Zdrava in poštena«.

PRODAM

Kuhinjsko opremo (švedsko) prodam. Hočevar, mizar, Celje, Teharska c. 86.

Zaradi starosti prodamo posestvo 14 ha z lepimi sadovnjaki, pet minut od avtobusne postaje. Sončna lega, za vse vrste kultur. Zorko Lenart, Laško, Belovo .

Prodam dobro ohranjen poltovorni avto FORD, nosilnost 1 tona, registriran za leto 1965, nove gume/750 × 16. Zupančič Ivan, Hrastnik, kolonija Rudnik 223.

30 hmeljskih drogov, starost 2 leti prodam. Pangrac 50 — Podkamnik p. Griže.

Orehovo spalnico in kuhinjsko opremo prodam. Golob, Celje, Delavska 16.

Prodam 200 kg težkega prašiča. Filipič, Celje, Trnovlje nova hiša.

Brezhiben radijski sprejemnik »Savica 64« ugodno prodam. Naslov v upravi lista.

Posestvo do 5 ha z gospodarskim poslopjem in stanovanjsko hišo prodam. Rozman Simon, Podob 3, Loče pri Poljčanih.

Zaradi selitve ugodno prodam razne dele kuhinjskega in sobnega pohištva in razne predmete. Vilč, Mariborska cesta/8 pri čuvajnici).

STANOVANJA

Iščem prazno ali opremljeno sobo za uslugo pomagam v gospodinjstvu. Naslov v upravi lista.

Opremljeno sobo oddam. Naslov v upravi lista.

Upokojenci! Samski moški išče prazno, ali opremljeno sobo, ali prostor, primeren za ureditev sobe. Naslov v upravi lista.

RAZNO

Dvosobno stanovanje v Brežicah zamenjam za enosobnega v Celju. Subotič, Šentvid, Grobelno.

Opremljeno sobo, s hrano, oddam mlajši upokojenki za pomoč v gospodinjstvu eni osebi. Ponudbe na upravo lista pod šifro »TAKOJ«.

Opozarjam, da nisem plačnik dolgov in eventuelnega posojila, ki bi jih napravila moja žena Dora Žmaher. Ivan Žmaher, Celje, Groharjeva 5.

Upokojenki nudita hrano, prenočišče in nagrado mlajši upokojenki za pomoč v gospodinjstvu. Naslov v upravi lista.

Iščem mlajšo upokojenko za celodnevno varstvo 2 letnega otroka. Plačam dobro. Naslov v upravi lista.

Iščem žensko za varstvo 3 letnega otroka, v popoldanskem času. Naslov v upravi lista.

Tričlanska družina sprejme pošteno in zdravo mlajšo upokojenko za gospodinjstvo in varstvo otroka — lahko tudi samo za dopoldanski čas. Plača dobra. Pismene ponudbe: Blagotinšek, Mariborska 38.

KUPIM

2 tisoč kg lepe suhe lucerne, sena ali otave (sladka krma) kupim. Robič, Celje, Cesta na Dobravo.

Enodružinsko ali dvodružinsko hišo (dvojček) nedograjeno (pod streho) ali starejšo dobro ohranjeno hišo, po možnosti z vrtom v Celju ali neposredni bližini kupim. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Čisti računi«.

CESTA V LOG. DOLINO PLUŽENA

Turistično društvo Solčava nam sporoča, da je cesta v Solčavo in Log. dolino letos redno plužena. Oskrbovani pa so vsi gostinski objekti in to: Gostišče Zadružnik in Počitniški dom Rinka v Solčavi ter gostišče Sestre Lozar, Planinski dom in gostišče Plesnik v Logarski dolini. Cene penslona od 1.500—1.800 din, podrobne informacije so na voljo pri Turističnem društvu Solčava.

Krajevna skupnost Laško, razpisuje delovno mesto T A J N I K A Krajeve skupnosti Laško.

Pogoji: Ustrezna srednja šola s triletno prakso. Ponudbe pošljite na Krajevno skupnost Laško. Osebni dohodek po sporazumu. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

KINO

Kino »SVOBODA« Šempeter v Sav. dolini
Dne 30. in 31. januarja 1965 — »PREGANJANA LJUBIMKA« — ital. franc. film.
Dne 2. februarja 1965 — »DEKLICA« — ameriški film.
Dne 4. februarja 1965 — »POEMA O MORJU« — CSP ruski film.

Kino »PARTIZAN« Sevnica
Dne 30. in 31. januarja 1965 — »PLAVI ANGEL« — ameriški film.
Dne 3. februarja 1965 — »SABRINA« — ameriški film.

GLEDALIŠČE

Petek, 29. januarja 1965 ob 15.30:
Norman Krasna: NEDELJSKA LJUBEZEN.
Gostovanje v Velenju.

Sobota, 30. januarja 1965 ob 20:
Norman Krasna: NEDELJSKA LJUBEZEN.
Gostovanje v Storah.

Nedelja, 31. januarja 1965 ob 16:
Norman Krasna: NEDELJSKA LJUBEZEN.
Gostovanje v Topolšici.

Torek, 2. februarja 1965 ob 15.30:
Norman Krasna: NEDELJSKA LJUBEZEN.
V. šolski abonma in izven.

Četrtek, 4. februarja 1965 ob 20:
Velimir Lukić: DOLGO ŽIVLJENJE KRALJA OSVALDA. Gostovanje v Vojniku.

Petek, 5. februarja 1965 ob 17 in 20:
Norman Krasna: NEDELJSKA LJUBEZEN.
Gostovanje v Trbovljah.

Nedelja, 7. februarja 1965 ob 10:
F. M. Dostojevski: ZLOČIN IN KAZEN.
II. nedeljski abonma in izven.

ŽIVINOZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA

Marjan Tiselj,
veterinar
Celje, Savinjska 3/II
(Savinjsko nabrežje)
Telefon 28-71

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri podjetju ELEKTRO CELJE, poslovna enota Celje

razpisuje prosto delovno mesto

KNJIGOVODJE ODJEMALCEV (saldakontist)

Pogoji: popolna srednja šola, nekaj let prakse z zaželenim znanjem strojnega knjiženja.

Nastop službe je možen takoj ali po dogovoru.

Osebni dohodek po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov.

Stanovanja ni na razpolago.

Pismene ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja in kratek življenjepis pošljite na gornji naslov.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Razpisna komisija pri Komunalnem zavodu za socialno zavarovanje v Celju

razpisuje:

3 DELOVNA MESTA PRIPRAVNIKOV III. VRSTE

Pogoj za sprejem: Ekonomska srednja šola z diplomo.

Ponudbe z življenjepisom ter prepisom spričevala naj pošljejo interesenti komunalnemu zavodu za socialno zavarovanje v Celju najkasneje do 6. februarja 1965.

AVTOTURISTIČNO PODJETJE

IZLETNIK CELJE

Vam nudi vse turistične usluge.

IZLETNIK organizira izlete in potovanja po Jugoslaviji in v inozemstvo z lastnimi turističnimi avtobusi — v sodelovanju s PUTNIKOM-om Beograd;

IZLETNIK rezervira hotelske sobe, kabine na ladjah obalne in prekooceanske plovbe, postelje v spalnih vagonih, kušete na vseh progah JŽ in v inozemstvu ter prodaja vozovnice za avione;

IZLETNIK posreduje v najkrajšem času nabavo potnih listov in vizumov;

IZLETNIK menja tuja plačilna sredstva;

IZLETNIK daje brezplačno vse prometne in turistične informacije, prodaja razglednice, turistične publikacije in dr.

Udeležujte se IZLETNIKOVIH kvalitetnih potovanj, na katerih se boste seznanili z zanimivostmi naše lepe domovine in drugih evropskih držav. Poslužujte se vseh naših turističnih uslug.

IZLETNIK organizira stalne enodnevne ali večdnevne avtobusne izlete v TRST in BENETKE, po KOROŠKI in druga turistična mesta tujih dežel.

DUNAJ — na 81. spomladanski velesejem v času od 14. do 21. marca 1965. Vabimo delavce v trgovini, industriji in obrti ter drugih podjetij in ustanov, kakor tudi posameznike.

MÜNCHEN — obisk mednarodnega obrtniškega velesejma od 18. do 28. marca 1965. Zahtevajte program.

Informacije in prijave pri IZLETNIKU CELJE.

IZLETNIK posluje ob delavnikih od 7. do 12. ure ter od 14.30 do 17.00 ure razen ob sobotah popoldne.

Poslovalnici v Velenju in Krškem vsak dan od 7. do 14. ure.

Za cenjeni obisk se priporoča:
IZLETNIK CELJE
Titov trg 3 — tel. 28-41
nasproti avtobusne postaje

ZAHVALA

Učencem 6 A razreda III. osnovne šole v Celju, se za poklonjeni znesek 4.550 din, ki so ga darovali namesto venca na grob pokojne Stane Mihelič, iskreno zahvaljuje Okrajni odbor Zveze slepih v Celju.

Zavod za zaposlovanje delavcev v Celju

OBVEŠČA

vse prebivalce območja občine Laško, ki iščejo zaposlitev in informacije v zvezi z zaposlitvijo, da lahko od 1. februarja 1965 dalje urejajo ta vprašanja samo ob ponedeljkih od 7. do 12. ure, in sicer v sprejemni pisarni (vložišče) skupščine občine Laško v pritličju pri vhodu desno. Prebivalci občine Laško z območja Radeč pri Zidanem mostu in okolice pa lahko te zadeve urejajo na Krajevnem uradu v Radečah enkrat mesečno, in sicer drugi četrtek v mesecu od 7. do 9. ure. V kolikor je na določen dan praznik, se uraduje naslednji dan.

Vodna skupnost Savinja Celje
vabi k sodelovanju naslednje strokovne sodelavce:

- gradbene tehnike
- strojnega tehnika

Pogoj: absolvent STŠ ali absolvent industrijske kovinarske šole z nekajletno prakso na gradbeni mehanizaciji.

- gradbene delovodje za nizke gradnje

Pogoj: absolvent delovodske šole ali večletna praksa na nizkih gradnjah.

Vabimo vas na osebni razgovor zaradi informacij in eventualne sklenitve dogovora. Osebni dohodki in stanovanjske zadeve po dogovoru.

Pismene ponudbe dostavite kadrovski službi podjetja.
Razpis velja do zasedbe prostih delovnih mest.

R A Z P I S

Komisija za uslužbenske zadeve pri **Skupščini občine Žalec**

razpisuje naslednji prosti delovni mesti v upravi:

1. **VODJE REGISTROV IN EVIDENCO v oddelku za notranje zadeve**
2. **STROJEPISKE v strojepisnici**

Pogoji: pod točko 1. se zahteva srednja ali administrativna šola, po možnosti z nekaj prakse; pod točko 2. se zahteva najmanj strojepiska II. razreda.

Prošnje, kolkovane z din 50 državne takse se pošljejo Skupščini občine Žalec z dokazili o šolski izobrazbi ter življenjepisom.
Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

Delavska univerza Celje

razpisuje delovno mesto

VODJE PROGRAMSKO ANALITIČNEGA ODDELKA

Pogoji: višja izobrazba, vsaj 5 let dela na področju izobraževanja odraslih.

Plača po pravilniku. Nastop takoj!

OBJAVE CELJSKE TURISTIČNE ZVEZE NOVE SMUČARSKE VLEČNICE

Celjska turistična zveza sporoča, da so pred dnevi montirali nove sodobne smučarske vlečnice v Gornjem gradu, v Mozirju in na Celjski koči. Vse tri vlečnice redno obratujejo.

SNEŽNE RAZMERE

Celjska turistična zveza sporoča, da so na Celjski koči, Svetini, Kozjanskem, Velenju, Šoštanju, Slemenu nad Šoštanjem in v vsej Gornji Savinjski dolini odlične snežne razmere in primerna smučišča.

CELJSKI TRG

DOVOLJ JUŽNEGA SADJA

Če se v teh zimskih dneh oglasite na tržnici po enajsti uri, najdete tam samo še nekaj solate in pa prodajalce suhe robe, ki so zavzeli kar nekaj prodajnih miz. Tudi v pokritih stojnicah prodajalke še čakajo na redke kupce. Tržnico preleti še kakšen golob, potem pa se počasi prodajni prostor popolnoma izprazni. Takšna je celjska tržnica pozimi. Redki prodajalci strežejo redkim kupcem in oboji jo kmalu popihajo domov k toplemu štedilniku. Tudi cene so razmeroma neizpremenjene. Le jajčka so se pocenila za kak dinar. Zdaj jih lahko kupite že za petdeset dinarjev, čeprav so te seveda precej bolj drobne od onih, ki jih prodajajo po 55 dinarjev.

Krompir je po 60 dinarjev, belo glavnato zelje po 80 do 100, rdeče po 100 do 120, isto ceno ima tudi kislo zelje. Rdečo peso prodajajo po 100, korenjček po 100 do 150 dinarjev, peteršilj pa po 150 do 200 dinarjev. Fižol je po 250 do 300 dinarjev za kilogram — odvisno od vrste — solata pa je po 250 do 300 dinarjev. Perutnine na tržnici ni, tudi smetane, skute in masla je malo, dovolj pa je južnega sadja. To je seveda razveseljivo, saj domačega sadja tako ni.

-ij

Šolski center Borisa Kidriča Celje

razpisuje delovno mesto

UČITELJA ZA POUK PRAKTIČNEGA DELA V AVTOMEHANIČNI STROKI

Pogoji: da je šofer D kategorije, z mojsterskim ali VK izpitom avtomehanične oziroma prometne stroke, da ima dovoljenje za poučevanje praktičnih voženj z osebnim in tovornim avtomobilom ter 10-letna praksa v stroki.

OD po pravilniku ali dogovoru; stanovanja ni.
Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.
Ponudbe pošljite na upravo zavoda.

SMUČARSKO SLAVJE PRI CELJSKI KOČI

ZMAGA CELJSKIH SMUČARJEV

20-letnico osvoboditve in 30-letnico medsebojnih dvobojev so celjski in zagrebški smučarji proslavili v nedeljo s tradicionalnim medmestnim tekmovanjem v veleslalomu. Lepo vreme in zanimivo športno srečanje je privabilo k Celjski koči mnogoštevilne gledalce, ki so prisostvovali tekmi, nato pa lahko uživali v smučanju in sankanju na prelepih snežnih terenih celjskega zimskošportnega in turističnega rekreacijskega centra. Skratka v nedeljo je bilo pri Celjski koči pravo smučarsko veselje.

Tekmovanje so otvorili starejši tekmovalci, ki so že pred tridesetimi leti nastopili na prvem dvoboju celjskih in zagrebških smučarjev. Gledalci so lahko uživali nad športno borbo in lepo vožnjo celjskih in zagrebških veteranov, ki so dokazali, da še niso za staro šaro. Najboljša mesta so zavzeli Celjani, med njimi pa je bil najboljši Dušan Gradišnik s časom 46.9 sek., pred Zadravcem s časom 50 sek., Meštrovom 52,2 sek. ter Zagrebčanom Žingerlinom, ki je dosegel čas 57.6 sekunde. Četrti Celjan Tkalčič je zasedel sedmo mesto s časom 61.9 sek.

Tudi v uradnem tradicionalnem dvoboju so slavili Celjani dvojno zmago. V ekipnem ocenjevanju so bili celjski smučarji boljši z razliko 22.1 sekunde. Med posamezniki pa je Uršič ponovno zablestel in s požrtvovalno vožnjo premagal vse najboljše zagrebške in celjske smučarje. 1.050 metrov dolgo veleslalom progo z višinsko razliko 280 m in 30 vratci, ki jo je postavil trener celjske ekipe Jagrič, je Uršič presmučal v času 1:11.3. Drugi je bil Senci (Zagreb) s časom 1:12.0, tretji J. Četina s časom 1:13.2, četrti in peti sta bila Zagrebčana Škutelj in Bahovec, nato pa so se zvrstili štirje mladi Celjani Rom, Rosina, Košič in Kopinšek. 12. do 13. mesto sa si delila P. Četina in Nunčič, 14. je bil Peter Čater, 16. Pavel Čater.

Tekmovanju so poleg drugih prisostvovali tudi podpredsednica občinske skupščine tov. Faletičeva, predsednik SZDL tov. Trogar, v imenu občinskega in okrajnega sindikalnega sveta Igor Ponikvar, odbornik občinske skupščine in predsednik odbora za izgradnjo rekreacijskega centra Celjska koča—Svetina Rudi Strohmajer, podpredsednik gospodarske zbornice Karl Vitez, predsednik ObZTK Edo Jurhar, tajnik gospodarske zbornice Risto Gajšek in drugi. Med gosti so bili tudi predsednik smučarske zveze Hrvatske, tajnik občinske skupščine Zagreba in podpredsednik zagrebške smučarske podzveze.

Ob pozdravu in razglasitvi rezultatov je predsednik smučarskega društva Celje tov. Zadravec izrekel zahvalo občinskemu sindikalnemu svetu, občinski skupščini in vsem ostalim, ki so kakorkoli pripomogli k uresničitvi prvega dela načrtov za izgradnjo rekrečacijskega centra. Seveda pa se je zahvalil tudi vsem tistim, ki so podprli in karkoli pripomogli k uspešni izvedbi tekmovanja med Zagrebom in Celjem ob priliki 20-letnice osvoboditve in 30-letnice medsebojnih srečanj zagrebških in celjskih smučarjev.

Iz pozdravnih govorov gostov in smučarskih delavcev je izzvenela ena sama misel, da so taka prijateljska športna srečanja potrebna, da pa je potrebna tudi rekreacija našemu delovnemu človeku in zato bo treba takoj nadaljevati z izgradnjo tega zimsko turističnega centra pri Celjski koči in Svetini. -ed

ZMAGOVALEC-PRESREČEN

Kot je že v navadi, zmagovalci športnih tekmovanj potem nimajo miru pred novinarji, fotoreporterji, prijatelji itd. Tudi Dominko Uršič je bil v nedeljo moja tarča. Pogovarjala sva se tako — neuradno, prijateljsko. Res nisem imel namena zapisati tega razgovora. Toda premagalo me je. Naj mi oprosti.

»Dominko, čestitam! Menda si zadovoljen.«

»Hvala! Kaj ne bi bil. Ostra konkurenca je bila. Sami mladi fantje . . .«

»Izgleda, da si še vedno v formi. Zakaj pa se kdaj ne udeležiš še kakšnega tekmovanja izven našega območja? Recimo kakšnega republiškega prvenstva?«

»Veš, to je pa malo težje. Odkrito ti povem, nerodno mi je. Smučanje zahteva refleks, mlade kosti, vzdržljivost pa še marsikaj. Ne rečem, da na kakšnem še večjem tekmovanju kot je bilo današnje ne bi uspel. Toda, menda bi mi bilo preveč nerodno, ko bi stal na startu s samimi mladimi ljudmi. Pa še nekaj je. Za tako stvar moraš imeti predvsem čas. Tega pa jaz nimam na pretek.«

»Kaj pa misliš o celjskih mladih smučarjih Košiču, Rosini, Čatru in drugih?«

»Dobri fantje so. Rad jih imam in želim jim uspehe. Le malo preveč samozavestni so. Včasih tudi dober nasvet starejšega tekmovalca kaj zaleže. Samo upoštevati ga je treba.«

»Boš še dolgo smučal?«

»Dokler bom hodil!«

E. G.

Levo: Zmagovalec pri članih: Dominko Uršič. Desno: Zmagovalec med veterani: Dušan Gradišnik. Foto: Cic Debeljak

LJUBO TOMAŽIČ ŠESTDESETLETNIK

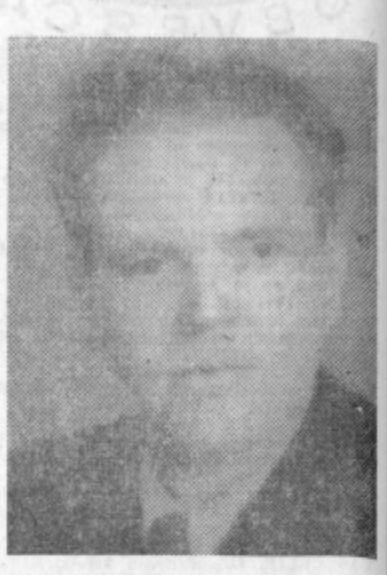

Ljubo Tomažič, tajnik stanovanjske skupnosti Center Celje je pred dnevi dopolnil 60 let. Rojen je bil v Kanalu ob Soči. Že v zgodnji mladosti je čutil vso težo tedanjega italijanskega režima. Družina se je morala umakniti v Zagorje ob Savi. Ko so se vrnili na Goriško, so našli hišo popolnoma razdejano — Italijani so porabili njen gradbeni material za novo vojaško cesto, ki so jo gradili na Kanalski vrh in dalje na Banjško planoto.

Ljubo Tomažič je končal učiteljišče v Tolminu in se že tedaj zavzemal za izvolitev slovenskih predstavnikov v rimski parlament. Kot protifašista so ga večkrat zaprli. Leta 1929 je pobegnil čez mejo v Jugoslavijo. Ker ni mogel dobiti ustrezne službe, je delal več let v rudniku Huda jama pri Laškem, pozneje pa pri Jadranski zavarovalnici v Celju. Ob prihodu okupatorja so ga z družino izselili v Srbijo. Že avgusta 1941 se je povezal s prvoborcema Kačarskega odreda v Zagradju pri Rudniku — Dobrivojem Jevtičem in Danilom Račičem.

Po osvoboditvi je bil Ljubo Tomažič aktiven družbenopolitični delavec; dolga leta je opravljal funkcijo predsednika SZDL in drugih organizacij v Gaberju, kjer je mnogo pripomogel do reševanja številnih problemov.

Za predano delo v ljudski revoluciji je bil Tomažič nagrajen z Ordenom zaslug za narod s srebrno zvezdo.

Ob njegovem jubileju mu želimo še veliko zdravih in zadovoljnih let! S. F.

ŠPORT NA DROBNO

Na republiškem prvenstvu v judu za mladince so tudi Celjani dosegli lep uspeh. Predstavnik Olimpa Seles je namreč v svoji kategoriji premagal vse svoje nasprotnike in osvojil naslov republiškega prvaka.

Pričelo se je tekmovanje v republiški kegljaški ligi za moške ekipe. Vrsta Celja je v nedeljo nastopila v Ljubljani in med štirimi ekipami v dveh nastopih dosegla drugi najboljši rezultat. V prvem nastopu so podrli 6611, v drugem pa 6667 kegljev.

V nedeljo je bilo odigrano prvo kolo zimske okrajne odbojkarske lige, v kateri sodeluje šest ekip. Rezultati prvih dveh kol so tile: Partizan Celje mesto — Cinkarna 2:0, Brežice — Braslovče 2:1, Velenje — Partizan Gaberje 0:2, Brežice — Velenje 2:0, Celje — Braslovče 2:0 in Gaberje — Cinkarna 2:0.

V DVIGANJU UTEŽI

IZENAČEN DRŽAVNI REKORD

Na izbirnem tekmovanju za sestavo ekipe celjskega Partizana, ki je bilo v soboto, je domačin Jože Urankar v lahki kategoriji zabeležil odličen rezultat. Najprej je v teznem načinu izenačil državni rekord z dvigom 102 in pol kilograma, končno pa postavil odlično znamko 322,5 kg v triatlonu (102,5 — 95 — 125), kar je samo 2,5 kg slabše od uradnega državnega rekorda v triatlonu.

Ostali rezultati: **bantam:** Glavač 170; **peresno lahka:** Javšnik 235 kg; **srednja:** Lihteneger 202,5 kg; **lahkotežka:** Urankar M. 235 kg; **srednjetežka:** Urankar S. 270 kg.

Februarja se bo nadaljevalo republiško prvenstvo v dviganju uteži. Celjski dvigalci so trenutno najboljši v republiški ligi.

S. U.

ŠAHOVSKE VESTI

Pred dnevi je bilo v Celju končano okrajno mladinsko prvenstvo za leto 1965. Prvo in drugo mesto sta si razdelila Grum iz Celja in Šetinc iz Brežic, prav tako sta si razdelila tretje in četrto mesto Gubenšek iz Celja in Lampret iz Žalca, peto mesto je zasedel Zalesnik iz Celja itd.

* *

Čudno se nam zdi, da nekateri klubi — Konjice, Velenje, Rog. Slatina v okraju nimajo toliko interesa, da bi poslali svoje mladince na takšno tekmovanje kot je okrajno. Po vsej verjetnosti imajo mladince, vendar pozabljajo, da je mladinec samo enkrat in s tem jim vzamejo možnost napredka.

* *

Na turnirju tretjekategornikov vodijo tri kola pred koncem Presečnik 7 in pol, Grum 6 (3), Škoberne 6 (2), Krivec 6 (2) in Bogadi 6 (1) itd.

* *

Februarja se bo pričelo prvenstvo celjskega šahovskega kluba za leto 1965. Pravico udeležbe imajo vsi prvo- in drugokategorniki.

* *

V nedeljo bi se bil moral v Celju vršiti prijateljski šahovski dvoboj med Cinkarno in RL Velenje, vendar slednjih ni bilo. Kot domačin je imela Cinkarna š tem delom stroške. Tako se odnosi med šahovskimi sekcijami ne izboljšujejo, temveč samo slabšajo.

S. P.

TEKMOVANJE V SMUČARSKIH SKOKIH

TVD »Partizan« Ljubno ob Savinji je priredil v nedeljo na 65-metrski skakalnici v Ljubnem meddruštveno tekmovanje v smučarskih skokih. Tekmovalo je 21 članov in mladincev iz Celja, Vojnika, Šoštanja, Velenja in Raven na Koroškem. Pri članih je zmagal Igor Erjavc »Fužinar« Ravne na Koroškem s skoki 47, 50 in 53 metrov (212 točk), drugi je bil Polde Krevselj iz Velenja s skoki 49, 52 i 53,5 metrov (196,2 točki) in tretji Drago Bizjak iz Velenja s skoki 52, 53 in 54 metrov (195,2 točki). Pri mladincih je zmagal Anton Zep iz Velenja s skoki 43, 46 in 47 metrov (217,8 točk), drugi je bil Stanko Krofič iz Vojnika s skoki 43, 43 in 44 metrov (198,3 točke) in tretji Zvone Kelnerič in Celja s skoki 38, 40 in 42 metrov (163,2 točki).

Prireditev, ki je na splošno dobro uspela, si je ogledalo blizu tisoč ljudi.

-er

RAZGOVOR Z EDOM JUHARJEM

DENAR, VADITELJ IN SPET: DENAR

Glavni problem vseh naših telesnovzgojnih organizacij je bil v preteklem letu (in kaže, da bo tako tudi letos) težak finančni položaj. Delo občinske zveze za telesno kulturo je bilo največ osredotočeno na zbiranje finančnih sredstev. Po predračunu društev za leto 1964 — za tekmovanja, rekvizite in vaditelje — bi potrebovali 85 milijonov dinarjev za kolikortoliko normalno delo v društvih. Realiziranih je bilo ca. 35 milijonov, od tega še okrog 10 milijonov neplačanih računov. Jasno se vidi, v kakšnem stanju je finančni servis pri ObZTK. Denar se je stekal občasno, tekmovanja pa so potekala po programu.

POGOVORILI SMO SE S PREDSEDNIKOM ObZTK TOV. JURHARJEM, KI NAM JE POJASNIL KAKŠNO JE STANJE V NOVEM LETU.

»V letu 1965 je predračun brez malih in velikih investicij 155 milijonov. Samo NK Kladivar rabi 47 milijonov, ADK 23 milijonov in ŽSD Celje z vsemi klubi 26 milijonov. Po prvih podatkih je občinska skupščina planirala za potrebe telesne vzgoje 60 milijonov. Predvidevamo, da bodo podjetja prispevala okrog 50 milijonov. Z minusom iz preteklega leta — 10 milijonov — bi bilo realiziranih okrog 100 milijonov, to pa je približno 65 odstotkov od predračunov.«

Kaj pa ostali načrti ObZTK v letošnjem letu?

»Na prihodnji letni skupščini februarja nameravamo v novi UO vključiti vsaj dve tretjini novih telesnovzgojnih delavcev, kajti dosedanji člani z menoj vred delajo že po več let. Ena najvažnejših nalog ObZTK pa je, da usposobi čimveč strokovnih vaditeljev in trenerjev predvsem v partizanskih društvih, kajti le s splošno telesno vzgojo bomo lahko pridobili nove tekmovalce ter poživeli delo v društvih. Naša naloga namreč ni, da bi se stalno borili le s finančnimi problemi in ukvarjali s kvalitetnim športom, ampak moramo misliti tudi na množičnost, ki je osnova za kvaliteto.«

Kaj misli ObZTK o statusu nogometašev?

»Edina pravilna rešitev za ves šport bi bila, da postanejo klubi v zveznih ligah samostojne ustanove, ki bi jih finansirale občinske skupščine iz posebnih skladov.«

Kako gledate na razformiranje nekaterih strokovnih komisij pri okrajni zvezi za telesno kulturo?

»Kakor se bodo pri okrajni skupščini razformirale nekatere komisije, tako se bodo tudi pri ObZTK razformirale nekatere strokovne komisije: za atletiko, kegljanje, rokomet, zimske športe in invalidski šport. Normalno bi bilo, da se funkcionarji, ki so v teh panogah delali pri okrajni zvezi, vključijo v delo občinske zveze ter pomagajo pri reševanju problemov tudi izven celjske občine.«

Pa še nekaj o sebi

»Mislim, da je po mojem štiriletnem amaterskem delu čas za rotacijo na položaju predsednika občinske zveze za telesno kulturo!« E. G.

RADIO CELJE

V tednu od 1. do vključno 7. februarja bo celjska kronika vsak delavnik na sporedu ob 17.00, obvestila in reklame ob 17.10, plošče po željah pa ob 17.35. Razen tega se bodo zvrstile na srednjem valu 202 metra še naslednje oddaje:

ponedeljek, 1. februarja: 17.25 — športni pregled;
torek, 2. februarja: 17.20 — mladinska oddaja;
sreda, 3. februarja: 17.25 — iz dela celjske občinske skupščine;
četrtek, 4. februarja: 17.25 — Božidar Prhoh: Pismo iz Londona;
petek, 5. februarja: 17.25 — politične aktualnosti — o delu SZDL;
sobota, 6 februarja: 17.20 — za prijetten konec tedna;
nedelja, 7 februarja: 12.00 — pogovor s poslušalci, 12.10 — obvestila in reklame, 12.25 — naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 12.45 — Milan Seničar — V zavodu za rehabilitacijo invalidov v Celju.

PROGRAM CELJSKEGA OLEPŠEVALNEGA DRUŠTVA OBETA

OBILO RAZVEDRILA IN KULTURNIH DOŽIVETIJ

Začetek novega leta je obdobje, ko z zanimanjem prebiramo vse, kar nam različna društva in organizacije obetajo. Delovni program za leto 1965 je te dni sprejelo tudi olepševalno društvo iz Celja.

V januarju bodo priredili predavanje o Vzhodni Afriki ter obisk operne predstave v Ljubljani. Tudi februarja bo turistično predavanje, sicer pa bo ta mesec — razumljivo — minil v znamenju »norih dni«. Turistično društvo bo priredilo kar tri maškarade. Marca bodo Celjani imeli priložnost obiskati operni hiši v Ljubljani in Mariboru, tako bo tudi v aprilu; v obeh mesecih pa bosta dve turistični predavanji. Maja bo prvi izlet, junija turistična ekskurzija na Plitvice in ekskurzija z avtobusom v Italijo. Julija bo izlet za avtomobiliste, avgusta sodelovanje na flosarskem balu, septembra izlet na Veliko Planino in ekskurzija na Dunaj itd. V decembru naj bi v Celju poslušali operno Carmen.

Društvo bo izvedlo še nekatere druge akcije: tekmovanje za najlepše cvetje na oknih in vrtovih, tekmovanje gostincev, poskrbelo bodo za Stari grad itd.

NAM — VAM

Ob novem letu so si fantje, ki služijo vojaški rok daleč stran od domačih krajev zaželeli, da vam posredujemo njihove čestitke.

— Vam bralcem »Celjskega tednika«, drugim domačim, prijateljem in znancem v vsem Šmarčanom želijo mnogo delovnih uspehov ter zdravja in sreče v novem letu 1965, fantje, ki služijo vojaški rok v bratski Makedoniji v Štipu.

Franc Skale Anton Šramel Franc Krilič

*

— Vaš list je zvest spremljevalec vsem fantov iz celjskega okraja, ki služijo vojaški rok daleč od domačih. Zato želimo Vam, kot vsem bralcem Vašega lista, mnogim domačim in najmilima deletoma sreče, veselo ter uspehov polno novo leto 1965!

Jože Jutršek Jože Pozna

Avtokritika

Tudi sam spadam med občane, ki so že dolgo obkroženi z reprezentančnimi dobrinami. Sicer bi vam rad že uvodoma zaupal, da to niti ni tako preprosta zadeva in da tudi večkrat razmišljam o REPREZENTANCI kot nečem, o čemer bi bilo treba temeljito prediskutirati, postaviti komisije, ugotoviti vrednost in premisliti, kje bi se dala omejiti, kajti...

REPREZENTANCA je pojem, ki ga nikakor ne gre prezreti. Sem član reprezentance BUČNIH PEČK za izvoz in vem, kako se tej reči streže. Ker v našem prevodu ta visoki naslov pomeni predstavništvo, je pač razumljivo, da je v tem naslovu združeno marsikaj. To marsikaj mi že nekaj let daje raznovrstne (bonifikacije), toda kar naj mi jih vzame, pa bom odpovedal svoje mesto v REPREZENTANCI! No, tega si nihče ne želi, kajti moje zveze so tolikšne, da bi nastala prevelika škoda za združenje BUČNIH PEČK, če bi odrekel Bučnim pečkam sodelovanje

K sreči je tudi debata in poglobljeno razpravljanje na terenu o REPREZENTANČNIH IZDATKIH dobilo pravo smer, saj se je zaletelo v bankete in marsikje celo v brezštevilne čebre prave kave in se v olikanem loku izognilo moji drugi Škodi (s prvo sem namreč komajda kril škodo, ki sem utrpel s prodajo DKW-Juniorja). Sicer pa sem se takoj preveč zaklepetal. Vidite, če je človek iskren, mu skušajo stopiti na prste, pa čeprav je na tako odgovornem mestu, kot sem jaz.

Spominjam se še tistih dni, ko mi je delavski svet poklonil za dolgoletno požrtvovalno delo in vsa moja osebna prizadevanja, hišico izven mesta. Verjemite, čeprav me je pekla vest, ko sem primerjal darilo s svojim vloženim trudom in se mi je za hip zazdelo, da so me prebogato nagradili, sem vedel, da bom v bodoče prav zaradi takšnega zaupanja dal več od sebe! In kaj je sledilo: Obdobje tako negavžnega kritizerstva, da ni dosti manjkalo in bi se odrekel darilu. Toda moja užaljenost je vendarle streznila tistih nekaj godrnjačev in vse se je uredilo.

Znova me je zaneslo. Saj vendar govorimo o REPREZENTANČNIH STROŠKIH in nikakor o darilih! Torej, prav včeraj sem si ogledal analizo našega analitika o reprezentančnih stroških našega združenja. Kar zanimivi podatki, ki govore, da bo treba pri kavici in banketih za manj pomembna predstavništva temeljito priškrniti! Zamislite, mesečno povprečje porabe prave kave je preseglo vsa predvidevanja — kar 8 kilogramov znaša za lansko leto. Pa majhen račun: 8 krat dvanajst krat 2.200 dinarjev da skupaj okrog 200 tisoč letno. Pri tem nisem vštel niti vseh bolniških dni, ki so posledica prevelikega uživanja kave naših številnih referentov. Okroglo bo to milijonček. To res ni ne vem koliko, toda to so notranje rezerve in mi moramo pri najmanjših stvareh pokazati, kaj je varčevanje in kaj čut za skupno lastnino.

Imam pa tudi svoje mišljenje o akciji proti REPREZENTANČNIM STROŠKOM. Menim, da je to toliko zadeva samoupravljalcev in toliko zadeva nas v gospodarstvu in tistih v družbenih službah, da bi lahko mimogrede kar z interno (zaupno) depešo to nekako uredili. Tako pa na veliko trobimo in včasih se bojim, da bi nam kdo očital, da smo naše stabilne gospodarske temelje preveč namakali v banketih. Takšna kritika pa ne more najti zdravih občutkov v naših prizadevanjih. Z gospodarskimi strokovnjaki pač ne gre kar tako posplošeno govoriti. Že tako nas je malo, pa naj koga še užalimo! Ne. Bolje ne! Zato pa je nujno, da kritiko pravilno kanaliziramo in jo usmerimo v tiste kanale, ki vodijo k izboljšanju!

Avtokritik

RADIVOJ REHAR

ZLATA ORHIDEJA

DOSEDANJA VSEBINA

Vinko Sobočan se je zaljubil v Jeane Landec po prekrokani noči v nekem zabavišču, kamor sta ga povabila Landeca. Na ladji proti Madagaskarju sta se z Jeane zapletla v zanimiv pogovor in drugemu izpovedala ljubezen.

»Moj si in biti hočem tvoja; vsa in samo tvoja,« je rekla z glasom, ki bi utegnil izražati resnico. »Svojo skrivnostno zgodbo mi pa vseeno lahko zaupaš. Zdaj res ne sme več biti med nama skrivnosti. Čemu potuješ na Madagaskar?«

Naslonil ji je glavo na svoje prsi in ji pričel pripovedovati o dotedanjem življenju ,o očetu, o rešitvi malgaškega kneza in svetišču pod Caratanano, kamor ga vodi popotovanje.

Jeane ga je poslušala z neprikritim zanimanjem. Njegovo pripovedovanje se ji je zdelo kakor lepa pravljica o zakletih kraljevičih in bajnih zakladih.

»Veruješ, da je vse, kar pripoveduješ, tudi resnica?« ga je vprašala, ko je nehal.

»Verujem,« je pritrdil. »Glej, tu je pismo kneza Irona Ravaevala, tu pa zemljevid poti, ki vodi do svetišča.«

»In ti hočeš sam na tako nevarno pot?« je vprašala. »Nikoli te ne bi mogla pustiti v tako negotovost. S teboj pojdem.«

»Ti? Z menoj?« se je začudil. »Če je tako, me res ljubiš.«

»Da,« je pritrdila. »Kjer si ti, moram biti tudi jaz. Nočem biti ženska, ki bi delila s teboj samo dobro, v nevarnosti pa bi te puščala samega. Spoznal me boš. Hočem, da me spoznaš. Morda se ti zdi, da sem slabotna ženska, pa je v meni več moči in poguma kakor v marsikaterem moškem. Ne strašim se nobenih naporov in nobenih nevarnosti.«

»Občudujem te!« je vzkliknil in jo tesneje privil k sebi.

Ladja je plula še prav tako mirno skozi južno noč kakor prej, v Vinku pa je vse kipelo od vznesenosti mlade ljubezni do Jeane. Na nebu je sijalo brez števila zvezd južne polute, kakor da so utripi srca. Onadva pa nista videla zvezd. Preveč sta bila zaposlena sama s seboj in čas je potekel brez merila.

»Pojdiva!« je dejala Jeane naposled in se mu izvila iz objema. Napotila se je proti stopnicam v podkrovje in Vinko ji je sledil kakor omotičen od sreče, ki jo je doživel.

*

Vinko je spet preživel sanj polno noč. Sanjale so se mu same prijetne stvari, zato je bil zjutraj najboljše volje in najsrečnejši potnik na ladji. Prišel je že zgodaj na krov in potem nestrpno čakal, da se prikaže Jeane, pa je dolgo ni bilo. Ko je naposled prišla, je Vinko brž opazil, da z njenega obraza ne odseva tako sončno razpoloženje kakor z njegovega. Zaskrbljeno se ji je približal.

»Nisi dobro spala?« jo je vprašal.

»Spala?« je rekla. »Kako naj bi po sinočnjem večeru mirno spala? Premišljevala sem o nama in o nevarnosti tvoje poti v madagaskarske pragozdove. Skrbi me. In ne bodi hud! Zadevo sem zaupala bratu. Nisem mogla drugače. Brez njegovega dovoljenja te ne bi mogla spremljati.«

»Kaj je dejal?«

»Spočetka se je upiral. Dejal je, da je vse skupaj le čudna pustolovščina, ki bi se utegnila končati brez haska, če ne še slabše. Uporabiti sem morala vso svojo zgovornost, da je privolil. Vendar te ne bom smela spremljati sama. Tudi on pojde z nama.«

»Tudi on?« se je razveselil Vinko. »Prekrasno! In si mu povedala, da sem te zasnubil?«

14

»Povedala. Vendar stopi še sam k njemu, da mu potrdiš svojo odločitev.«

Vinko ni čakal. Nestrpno je odšel poiskat Landeca in ga brez ovinkov zaprosil za Jeanino roko.

»Pričakoval sem,« je dejal Paul, »da se bo vajino prijateljstvo tako končalo. Dober opazovalec sem, in včasih mi zadostuje že malenkost, da uganem skrito resnico. Včeraj sem dobro opazil, kako so vajine oči živo pripovedovale tisto, kar sta čutili srci. Ko mi je sestra razkrila sinoči svojo ljubezen do vas in vaše snubljenje, mi ni izdala nič nepričakovanega.«

»Vidim,« je v zadregi rekel Vinko, »da ste res dober psiholog.«

»Hvala za poklon!« je odvrnil Landec. »Zdaj pa resno! Govorila bova, kakor se spodobi moškima, ki si želita postati sorodnika. Ne morem zanikati, da mi ugajate. Vidim, da niste iz tiste vrste mladih ljudi, ki jim je prezgodnja dozorelost — oziroma bolje povedano — prezgodnja izživelost, izmaličila živce in moralo. To je dragocena dota, ki jo boste prinesli v zakon in je more biti vaša nevesta samo vesela. Vidim tudi, da ste pošteni in zaupljivi. Morda celo preveč. To je druga aktivna postavka računa. Oprostite, da govorim o računu! Trgovec sem in taka je moja navada. Tretja dobra postavka je vaša ljubezen, zakaj iz navedenega in slišanega sklepam, da ljubite mojo sestro z nehlinjeno vdanostjo.«

»Da ljubim jo; vdano ljubim,« je dejal Vinko.

»Lepo,« je nadaljeval Landec. »K trem aktivnim postavkam moralnega značaja najbrž ne morete postaviti treh enako pomembnih postavk tvarne vsebine: zagotovljeno bodočnost, premoženje in blagostanje.«

»Žal,« je pritrdil Vinko. »Tega res ne morem, toda ..«

»Vem, kaj hočete reči,« ga je prekinil Landec. »Pravnik ste, edinec vdove, ki vas ni lahko vzredila, upate pa na zapuščino pokojnega očeta in zaradi nje potujete na Madagaskar.«

*

»Vidim, da vam je Jeane prav vse zaupala,« je rekel Vinko.

»Vsega mi ni mogla, ker niti sama ni vedela,« je dejal Landec. Sicer pa je nisem niti spraševal. Zaupam vam, saj ste človek, ki se ne zna pretvarjati. Za vzbujanje zaupanja je to lepa čednost, v vseh življenjskih položajih pa ni najkoristnejša. Življenje je zamotana, včasih naravnost hazardna igra, in igralec, ki kaže svojemu nasprotniku karte, se ne sme čuditi, če igro izgubi. To le mimogrede. Sicer pa ima Jeana tudi lastno premoženje, ki že samo zadostuje, da si zagotovita ob njeni spretnosti in sposobnosti mirno in urejeno življenje. Če bi še česa potrebovala, vama bom na uslugo, saj sem njen edini najbližnji sorodnik. Staršev, kot gotovo že veste, nimava. Umrla sta nama pred leti drug za drugim. Zato sem Jeanin skrbnik. Vajini zaroki in poroki se ne upiram, stavim pa dva pogoja: da se takoj javno zaročita, poročita pa šele tedaj, ko bodo vaši posli na Madagaskarju končani. Pristajate?«

»Pristajam,« je brez obotavljanja dejal Vinko.

»Kot trgovec,« je nadaljeval Paul, »sem prijatelj naglih sklepov in čistih računov. Če se ljubita in si želita postati mož

15

in žena, povejmo to vsem okoli sebe, da ne bo nepotrebnega ugibanja in govorjenja. Se strinjate?«

»Vaša načela so v popolnem soglasju z mojimi,« je rekel Vinko.

»In zdaj si reciva ti!« je dejal Landec in mu ponudil roko.

Vinko jo je sprejel z neprekritim zadovoljstvom. Vrnil se je na krov, Jeane pa tam ni našel. Naslonil se je na ograjo, se zastrmel v rahlo valujoče morje ter se globoko zamislil. Počutil se je nadvse srečnega.

»Potovanje na Madagaskar je moja velika sreča. Tudi če ne najdem kneza Irona Ravaevalo in njegovih darov, mi je namenilo popolno spremembo življenjske poti. Najdražji zaklad že imam,« si je pravil. »Kako čudovito, kako neverjetno! Kakšno naključje!«

Še tisti večer je povabil Landec v malo ladijsko jedilnico svoje popotne znance, med katerimi so bili zlasti tisti, s katerimi se je seznanil pri igranju, in ladijski kapitan. Naročil je večerjo in pijačo ter slovesno oznanil zaroko svoje sestre Jeane Landec z Vinkom Sobočanom. Zaroko so sprejeli z navdušenjem. Stari kapitan je napil zaročencema.

»Vožnja po velikih oceanih vedno združuje tudi prej najbolj neznane ljudi,« je dejal, »zlasti pa mlada osamljena srca, polna ljubezenskih hrepenenj. Veliko takih poznanstev sem že doživel na svojih dolgih plovbah in mnoga so se končala z zakoni. Iz njih je izšla vrsta srečnih družin. Naj bi pripeljala tudi vaju porcka v pristanišče sreče, od koder ne bodo mogli za vama valovi pobesnelih viharjev življenja. Dvigam čašo in nazdravljam najnovejši zvezi dveh mladih potnikov moje ladje!«

Ponosno je zrl Vinko na svojo lepo nevesto in občudoval njeno okretnost in ljubkost, s katero je znala vzbujati pozornost in si pridobivati naklonjenost. Poznalo se ji je, da je vajena sveta in družbe in si zna v vsakem položaju ohraniti svoje mesto.

Popolnost Vinkove sreče je zmotil samo vihar, ki je prav med zaroko prihrumel od vzhoda in zajel ladjo na odprtem morju južno od Sokote. Med bliski in gromom so udarjali v parnik vedno večji valovi in ga sukali, ko da je le majhna ribiška ladja. Zaročne gostije je bilo pred časom konec. Kapitan je moral odhiteti v svojo kajuto, gostje pa so se razgubili. Tudi Jeane se ni več počutila dobro in Vinko je ostal naposled sam. Njegova mlada in krepka narava se je hrabro upirala tresljajem viharja, vplivali pa so na njegovo občutljivo dušo. Poparjen je odšel v svojo kabino, se vrgel na ležišče in premišljeval. Ladja se je zibala, švigali so bliski, odmeval je grom in valovi so pljuskali ob boke in čez krov.

Vinku je postalo tesno pri srcu. Ni se bal viharja in tudi ne nevarnosti, da bi se ladja potopila. Zaupal je izkušenosti starega kapitana in mornarjev. Od kod potem ta tesnoba? Dvigala se je od nekod iz podzavesti in se vsesavala v njegova čutila ko nejasna slutnja nečesa neprijetnega. Zaman se je trudil, da bi jo odgnal ali vsaj dojel. Ničesar ni mogel odkriti.

»Zaročen sem z lepo, razumno in bogato nevesto, ki jo ljubim in ona mene,« si je dopovedoval. »Še pred malo trenutki sem sedel poleg nje in sem bil najsrečnejši človek. Vse okoli

16

mene je bilo veselo, kakor morejo biti vesele samo najbolj rožnate sanje; zdaj pa ležim tu in muči me tesnoba, ki ni strah pred viharjem. Pred čem torej? Ni to morda slabo znamenje, napoved nečesa neprijetnega?«

Vinko ni bil praznoveren, tisti trenutek pa bi bil skoraj verjel, da se je dvignil tako nepričakovano vihar samo zato, da bi ga posvaril; da bi mu načel vero v pridobljeno srečo. S silo svoje trdne vere v uresničenje sanj je pregnal malodušnost.

»Neumnost,« si je dejal. »Vse je le nasledek viharja in tako nenavadne prekinitve zaročne slavnosti. Če bi bilo morje mirno, bi še zdaj sedel poleg Jeane. Ko mine vihar, mine vse.«

Vihar se tudi naslednjega dne ni povsem umril in na ladji je razsajala morska bolezen. Tudi Jeane je trpela zaradi nje. Vinko je ostal ves čas ob njeni strani in ji skušal lajšati težave. Njen pa ni bilo všeč. Odganjala ga je in mu govorila:

»Ne maram, da me gledaš tako. Še sama si ne upam pogledati se v ogledalo. Pojdi, prosim te!«

»Moja si,« je ugovarjal. »Ljubim te in gledal te bom v vseh položajih. Se bojiš, da bo moja ljubezen manjša, če te vidim bledo in izmučeno od morske bolezni?«

»Slaba počutja, ki jih moremo prikriti svojemu bližnjemu, ne oznanjamo radi. Tudi med zaročenci, in celo med zakonci, je treba varovati svoje dostojanstvo,« je trdila.

Ni ji hotel ugovarjati. Razumel je, da je občutljiva za svojo lepoto, o kateri je želela, da ostane tudi pred njim, in nemara še bolj pred njim ko pred kom drugim, zmerom sončna in popolna. Mimo tega se je Vinku še vedno vračalo od časa do časa tisto čudno tesnobno občutje, ki ga je bilo prevzelo v pretekli noči po zaročnem slavju. Postal je molčeč in pustil, da je Jeane skrivala pred njim svoj obraz.

Dan nato se je vihar popolnoma polegel. Morje se je umirilo in čez nepregledno sinjo gladino je posijalo južno sonce. Na ladjo se je vrnilo veselo razpoloženje. Nevihta je bila pozabljena, ko da je nikoli ni bilo. Tudi Vinkove nevšečne slutnje so izginile. V srcu je še močneje vzplamtela ljubezen do Jeane. Bila je sončna in čista kakor dan, ki se je sklanjal čez Indijski ocean.

Zopet sta stala z Jeane na ladijskem kljunu in strmela v daljavo. Široko sta bočila prsi in globoko vdihovala po nevihti osveženi zrak. Vinku je trepetalo srce od sreče mlade ljubezni. Trenutek je bil tako lep, da se mu je zdelo škoda motiti ga z besedami. Tudi Jeane je molčala.

Tako je ostalo do Sansibara med njima vse sončno in jasno. Vinku so bili tisti dnevi nadvse lepi.

Ko se je pričela ladja bližati otoku Sansibaru pred Tanganjiko, je žarelo morje v blišču jutranjega sonca. Počasi so se dvigali iznad gladine obrisi gričev, potem pristanišča in mesta obdanega od bohotnih palm in drugega južnega drevja. Vinko je stal z Jeane na krovu in strmel v novo podobo tujega kontinenta. Pluli so v veliko in živahno pristanišče, polno ladij, jadrnic in čolnov raznih velikosti in barv. Ladja je pristala ob glavnem pomolu, po katerem se je mešala množica belih, črnih, rjavih in rumenih mornarjev, delavcev, nosačev, popotnikov in postopačev.

BESEDA OBČANOV ... IN NJEN ODMEV

PISMO UREDNISTVU

Iz Hudejame 5 pri Laškem nam je poslala Zofija Ukman tole pisemce: »V prvi številki vašega lista ste objavili članek z naslovom ‚Njegovo veličanstvo — popevkar'. Iz članka je razvidno, da se pisec norčuje iz Lada Leskovarja in njegovih oboževalcev. Čudno, da ni imel toliko poguma, da bi navedel njegovo ime. Kdor želi biti oboževan, naj izkaže svoje prednosti v petju, takot jih je izkazal Lado Leskovar, kajti ljudje za prazeh nič nikogar ne obožujejo.«

Sicer je prav, da branite Lada Leskovarja in njegove oboževalce, vendar se nam zdi — draga tovarišica Zofija — da ste piscu malce krivični, saj iz njegove kozerije ni nikjer razvidno, da bi bil rad oboževan, niti ni res, da bi moral kdorkoli izkazati svoje prednosti ravno v petju. Alert Schweitzer, n. pr. še ni — kolikor vemo — priredil popevkarske turneje, pa vendar je izkazal svoje prednosti. Ali ga obožujete? *Uredništvo*

DVA SENDVIČA — DVE CENI

V samopostrežbi »Rio« v Prešernovi ulici že dolgo časa prodajajo obložene kruhke, ki so do danes obdržali nespremenjeno ceno — 60 dinarjev — čeprav so se po kvaliteti izboljšali. V slaščičarni »Zvezda« pa so bili podobni obloženi kruhki v začetku preteklega leta dostopni po razmeroma solidni ceni — okrog 80 dinarjev —, danes plačaš zanje po 132 dinarjev, čeprav so se kvalitetno poslabšali. Samopostrežni »Rio« predlagam, da jih še izboljša (ob isti ceni) — prodala jih bo še več slaščičarni »Zvezda« pa, naj jim odvzame še kako deko šunke in kak ščepec francoske in poviša ceno na 150 dinarjev — prodala jih bo tako malo, da bo morala ceno povišati na 200 dinarjev, kar bo imelo vsekakor prednost: ljudje jih bodo prenehali jesti.

Ervin Potrč, Celje

PREDLOG V PREMISLEK

Iz Socke in iz bližnjih vasi nas je veliko delavcev, ki smo zaposleni v raznih celjskih podjetjih in tovarnah. Do lanskega leta smo se vozili popoldne z avtobusom samo do Strmca, od tam naprej pa smo morali še dobro uro peš.

Zaprosili smo »Avtobusno podjetje«, če bi lahko to progo podaljšali do Socke. Res smo v veliko zadovoljstvo vseh uspeli.

Zadnje čase je pa vedno slabše. Dali so namreč dodatni avtobus, tako da sedaj vozi eden samo do Strmca, drugi pa do Socke. Oba odpeljeta izpred železniške postaje v Celju. Na oba posedajo delavci iz bližnjih in iz končne postaje, eden ne stoji na vseh postajah, drugi pa. Zato pride drugi v Strmec tudi več kot pol ure pozneje. Med tem časom pa stoji prvi avtobus v Strmcu in čaka na prihod drugega, ko ga dočaka, odpelje proti Socki. Tako smo sedaj v Socki šele okrog pol štirih, namesto že pred tretjo uro, kakor včasih. Ali se ne bi dalo tako urediti, da bi eden pobiral potnike samo iz Strmca in iz Socke, drugi pa potnike iz bližnjih postaj, tako da nam ne bi bilo treba čakati v Strmcu toliko časa.

Jožica Majcen, Trnovlje 26

TAKO KOT NE BI SMELO BITI

Pretekli teden so v celjskem Unionu predvajali jugoslovanski film »Tako kot je«, (srbohrvatski naslov »Pravo stanje stvari«). Kinematografsko podjetje je v svojih vitrinah reklamiralo ta film na dva načina: Tako kot je in Tako kod je. Mnoge je zanimalo, ali je nagradna slovnična uganka, mogoče celo tečaj »slovenačkoga« jezika (da bi gledalci včasih lažje razumeli podpise na platnu), ali morda nekaj tretjega.

Z. Š.

ZAKAJ V CELJU NE UREDIJO SKAKALNICE

Pred nekaj leti je bila v celjskem parku zgrajena 45-metrska skakalnica. Nekaj let po zgraditvi skakalnice so bila vsako leto razna prvenstva. Tako npr. Sindikalna, okrajna in pa tudi mednarodne tekme. V lanski sezoni so skakalnico uredili Vojničani ter organizirali tekmovanje. Letos pa ko smo že na sredini zime se niti Vojničani še manj Celjani ne zanimajo, da bi jo usposobili za skoke. Tako nekateri skakalci iz okolice Celja zaman čakajo.

Kdo je vsemu temu kriv?

Tavčar Tone, Polzela

NEKAJ O BLAGAJNIKU HIŠNEGA SVETA

Ker za blagajnike hišnih svetov ni mandatne dobe, običajno naprtijo ta posel leto za letom eni in isti osebi, po navadi upokojencu. Vsak se otepa te funkcije in tako ostane končno vedno eni in isti, ki ima čut do premoženja naše skupnosti. Rad bi poznal blagajnika hišnega sveta, ki je žel hvaležnost za svoje delo. Sodelovanje hišnih svetov s Stanovanjsko skupnostjo sicer poteka v redu, saj mu rada pomaga z nasveti, v nujni sili tudi s posojilom.

Hišni skladi zadostujejo večinoma le za popravila hiše, velik del odpade na upravne stroške in tako ostane za popravila stanovanj le malo. Žal tega nihče noče uvideti in tako je blagajnik izpostavljen mržnji vseh strank. Ali sploh kdo pomisli koliko potov napravi blagajnik na leto za hišo. Ali kdo pomisli kako malenkostna je nagrada za to delo?

Nekateri celo pričakujejo, da bo blagajnik celo pometal hišo. Nikomur ne pride na misel, da bi se dolgoletnemu blagajniku zahvalili za trud, kaj šele, da bi se s skromnim šopkom oddolžil.

Predlagam, da Stanovanjska skupnost nastavi nekaj moči, ki bodo prevzele določeno število hiš v upravo.

R. Krušič, Celje

DVA VLOMA V ENEM DNEVU

V noči od 19. na 20. januar so neznani storilci vlomili v prostore osnovne šole v Libojah. V notranjost so prišli skozi okno, kjer so našli ključ od kuhinjskih vrat. V kuhinji so vzeli nekaj jestvin: kruha, margarine in marmelade. Po vseh znakih sodeč so prostore zapustili po isti poti.

Isti dan, to je 20. januarja med peto in trinajsto uro je bil izvršen tudi vlom v stanovanje FRIDE KRANJC iz Zabukovice. Vlomilec je s silo odprl vhodna vrata ter tako prišel v stanovanje. V kuhinjski omari je bil shranjen ključ od omare, iz katere je nato ukradel tranzistor znamke »Orfej«, nalivno pero, kolonjsko vodo in druge manjše predmete. Storilec je pustil pri miru razno vrednostno perilo in obleke.

Varnostni organi so ugotovili, da je storila delikt ista oseba. Po krajšem poizvedovanju in preiskavi so aretirali devetnajstletnega DANILA OSETA in njegovega prijatelja I. S., pri katerem so zasegli nekaj predmetov, ki so bili odnešeni iz vlomljenih stanovanj.

-ez

PRIJET VLOMILEC V POSLOVALNICO MERXA NA MARIBORSKI CESTI

PO VLOMU - PIKNIK

Pred nedavnim je neznani storilec razbil steklo na vhodnih vratih v Merxovo poslovalnico Hudinja na Mariborski cesti. Skozi odprtino je zlezel v prostore lokala in ukradel nekaj drobiža iz blagajne, večjo količino raznovrstnih konzerv, bonbonov, čokolade, cigaret in mesnih izdelkov. Celotna škoda še ni ugotovljena, ker je preiskava še v teku.

Varnostni organi so že po nekaj urah storilca izsledili. Pri pregledu kozolca, ki je od kraja delikta oddaljen okrog osemsto metrov, so v senu odkrili enindvajsetletnega HERMANA LUŽARJA in osemnajstletno ANGELO KLAKOČAR, oba doma iz Celja. Pri sebi sta imela še del ukradenih stvari. O poteku preiskave bomo še poročali.

-ez

ŽE V PREJŠNJI ŠTEVILKI SMO POROČALI O TEŽKI PROMETNI NESREČI, KI SE JE PRIPETILA NA AVTOCESTI MED 697 IN 698 KILOMETRSKIM KAMNOM PRI VASI SKOPLICE.

V NESREČI JE BILO TRINAJST LAŽJE ALI TEŽJE RANJENIH IN EDEN MRTEV.

POSNETEK PRIKAZUJE OSTANEK NEKDANJEGA TOVORNJAKA. TRČENJE JE BILO TAKO SILOVITO, DA JE MOTOR TOVORNEGA AVTOMOBILA IZTRGALO, SOVOZNIKA UBILO, V AVTOBUSU PA JE BILO 11 RANJENIH. ŽALOSTNE POSLEDICE PREHITRE VOŽNJE NA POLEDENELI CESTI.

ŽRTVE PROMETA

TRČILA ZARADI NEPRIMERNE HITROSTI

Na cesti na Grad v Celju je prišlo pred nedavnim do trčenja dveh osebnih vozil. Voznik ANTON CVIKL je iz smeri Pečovnika z neprimerno hitrostjo zapeljal v nepregleden zavoj in trčil v nasproti vozeče vozilo, ki ga je upravljal STANISLAV MAZEJ. Na vozilih je ob trčenju nastalo za 120 tisoč dinarjev materialne škode.

ZALETEL SE JE V STOJEČE VOZILO

Pred križiščem Mariborske ceste in Kovinske ulice v Celju je pred znakom stop voznik VILI ŠEREMET iz Ljubljane ustavil vozilo. V času ustavljanja je za njegovim vozilom v prekratki zavorni razdalji pripeljal kombi, ki ga je upravljal JAKOB ŽOLNIK, doma iz Gorice pri Šmartnem v Rožni dolini, in se zaletel v prednje vozilo. Pri trčenju je bilo za 100 tisoč dinarjev materialne škode, telesno ni bil nihče poškodovan.

Z DVIGALOM V JAREK

S ceste med Drnovim in Krškim je voznik tovornega dvigala FRANC ČUČNIK ob srečanju s tovornim vozilom zapeljal na rob cestišča in se prevrnil v 2,5 metra globok jarek. Dvigalo, ki ga je omenjeni upravljal, je last podjetja Kovinar iz Krškega. Voznik je upravljal vozilo kljub temu, da nima ustreznega vozniškega dovoljenja.

TRČIL V TOVORNJAK

Na Ljubljanski cesti v Celju se je pred nedavnim pripetila težka prometna nesreča. Voznik BERGLEZ ENGELBERT iz Kopra je z neprimerno hitrostjo pripeljal pred križišče pri Vulkanizaciji. Zaradi hitrosti je vozilo zaneslo na levo stran cestišča v nasproti vozeči tovorni avtomobil. Ob trčenju se je voznik Berglez težje poškodoval po glavi, nogah ter si zlomil troje reber. Prepeljali so ga v bolnišnico. Na vozilih je za 400 tisoč dinarjev materialne škode.

Z AVTOMOBILOM V SAVINJO

Pred nedavnim se je na cesti drugega reda med Laškim in Rimskimi Toplicami v vasi Udmat pripetila težka prometna nesreča. Voznik osebnega avtomobila Franjo Juvan, doma iz Ivanreke pri Zagrebu, je na poledeneli cesti izgubil oblast nad vozilom. Med vožnjo ga je začelo zanašati proti robu cestišča, kjer je nato zdrsnil čez pobočje v Savinjo. Vozniku je uspelo med potapljanjem vozila razbiti šipo, skozi katero se je rešil preden se je vozilo povsem potopilo.

Vozilo je padlo v tolmun, ki je neverjetno globok, saj je reševalna ekipa po dveh dneh neuspelega iskanja opustila nadaljnje reševanje vozila. Po pripovedovanju okoliških prebivalcev in ribičev je v tolmunu že dvoje vozil, ki sta v podobnih primerih padli v reko.

TRČILA ZARADI POLEDICE

Minulo soboto je na cesti tretjega reda med Šentjurjem in Dramljami v nepreglednem zavoju na poledeneli cesti prišlo do trčenja. Voznik avtobusa FRANC MELHAR in njemu nasproti vozeči voznik osebnega avtomobila ANTON BELAJA, doma iz Ljubljane, sta ob srečanju začela vozili zavirati. Zaradi poledenele ceste je prišlo do trčenja, k sreči brez telesnih poškodb. Na vozilih je za 200 tisoč dinarjev gmotne škode.

NESREČA NE POČIVA

NEZGODE

Bojan Sedlar s Trubarjeve ulice si je pri smučanju zlomil nogo.

Pri delu si je poškodovala nogo Fani Ramšak iz Ojstriške vasi pri Taboru.

Drago Kolar in Slavko Panohovski z Ribarjeve ulice sta bila v pretepu poškodovana z nožem.

V VSAKO DRUŽINO
tovariš
ZANJO: moda film
ZANJ: vohunske zgodbe
ZA NAJMLAJŠE: strip
ZA VSE: roman humor uganke

MATA HARI

8

Na to vprašanje Mata Hari ni odgovorila.

Pred zaključkom razprave je branilec predlagal sodišču, da obtoženko ne prizna za krivo. Toda državni tožilec je s kratko utemeljitvijo zavrnil branilčev predlog in zahteval smrtno kazen.

Na večer drugega dne razprave se je sodišče umaknilo na zasedanje. Ko so se sodniki vrnili v dvorano, je predsednik sodišča komandiral: »Mirno!« Vsi oficirji so vstali, zapisnikar pa je prebral obsodbo:

»V imenu francoskega naroda je vojno sodišče spoznalo Mato Hari za krivo zaradi zločina vohunstva in jo obsodilo na smrt!«

V moreči tišini je Mata Hari kriknila: »To ni mogoče, to ni mogoče!«

Branilec je vložil priziv, a so ga odbili. Zatem je branilec vložil prošnjo za pomilostitev. Tudi to so odbili. Intervencije pri visokih francoskih osebnostih in prav tako obisk pri predsedniku republike — vse je bilo zaman. Smrtna obsodba je bila neizbežna. In tako je Mata Hari dočakala jutro 15. oktobra.

Od vseh izstreljenih krogel je Mato Hari zadela ena sama, a ta v srce.

— — —

Še nekaj besed o Hanni Witting. Poročila se je z grofom de Chilly in je po vojni postala znana francoska filmska igralka. Spremenila je svoje ime in jo poznamo pod imenom Claude France. 1928. leta pa je v svoji bogati vili na rue de Faisanderiester 31 napravila samomor s strelom v glavo.

KONEC

PRIHODNJIČ: SALON DORE GRÜN

nova, napeta vohunska zgodba o gospodu Osakiju, poštenem trgovcu, ki ni bil trgovec, o Daisy Green ,ki je bila nekoč plesalka, in o tem, kako je ameriška obveščevalna služba odkrila predrzen načrt.

GLAVA NAPRODAJ

IV

Po pripovedovanju Jožeta Jeršeta piše Drago Hribar

Sedem ali osem mesecev, kolikor jih je Jerše preživel v eni izmed številnih železobetonskih postojank, obdanih z žico in minskim poljem, je pomenilo začetek prvih resnih preizkušenj, tako rekoč ognjeni krst. Bunkerji so bili posejani po vzpetinah kakšna dva kilometra od vasi in povezani med seboj s cestami. Spodaj, kjer se je razprostiralo velikansko močvirje, so bili domačini, formirani po pripadnosti v različne skupine. Legionarji so ob večerih odhajali v patrulje, kajti posamezne skupine so kdaj pa kdaj tudi napadale.

Bilo je nekega večera okrog desete ure. Med zidovjem je bilo zadušljivo vroče in legionarji so ležali na zložljivih posteljah pod milim nebom. Nenadoma je treščilo. Fant, ki je ležal ob minometalcu, je izgubil roko, njegov metalec pa je popolnoma zdrobilo. Namesto spanca je zavladala panika. Planili so na noge, zgrabili za orožje in si poiskali zaščito. Boj je trajal kakšno uro in gverilce je uspelo odbiti šele s pomočjo težkega topništva regularne francoske vojske, ki je bila nameščena nekoliko višje. Vest, ki so jo bili slišali že prej, da se namreč v vasi skrivajo pripadniki Ho Ši Minha, je bila nedvomno potrjena. Ko so po končanem boju uperili pod bunkerje žaromete, je bilo spodaj videti precej mrtvih.

Za nekaj časa je zavladalo zatišje. Toda že okrog polnoči so pripadniki Ho Ši Minha naredili zopet juriš. Legionarji so jih s težavo odbili. Okrog pol dveh zjutraj so napadli še tretjič. Vsi v bunkerju so bili prepričani, da jim bo uspelo prodreti skozi obzidje; mislili so, da jih lahko začasno zadrži le minsko polje in bodeča žica. Legionarji so streljali z lahkim in težkim topništvom, vendar napada niso mogli zaustaviti. Ko jim je že grozila smrt, so hitro poklicali na pomoč letalstvo. Čez nekaj trenutkov so bili rešeni, kajti slabo oboroženi domačini niso bili kos napadom iz zraka. Zjutraj, ko je vzšlo sonce, je močvirje rdelo od krvi; po njem so ležala trupla nekaj sto borcev.

Za legionarje ni bilo več miru. Patrulje so nenehno hodile na prežo in razsvetljevale teren, da bi preprečile morebitno novo presenečenje. Tako je nekega večera Jože Jerše vodil patruljo kakšna dva kilometra po cesti. Bilo jih je enajst, med njimi pet Evropejcev. Petorica je odšla naprej, Jerše pa je z drugo skupino ostal zadaj. Legli so ob cesto ter napeli oči in ušesa. Naenkrat so zagledali v daljavi dve postavi, ki sta se kot senci začrtali v mrak. Eden izmed legionarjev je hotel ustreliti, a je že prej priletel strel z druge strani. Legionar je zopet ustrelil. Bilo je vse tiho; od nikoder nobenega glasu. Petorica, ki je pod vodstvom italijanskega narednika odšla naprej, je priletela vsa zasopihana.

— Kaj pa ti je? je vprašal Italijan.

— Meni nič, je odvrnil Jerše.

— Sem še živ in cel. Tamle sem videl dve senci, kaj se je zgodilo, pa ne vem.

— Pojdi pogledat! je rekel Italijan.

— Ne, je rekel Jerše. — Ti si starejši po činu. Pojdi ti, pa boš videl, kaj je.

Italijan je odšel v smer, iz katere je priletel strel in se čez čas vrnil. Povedal je, kaj je videl, potem so vsi odšli tja. Eden izmed dvojice je bil mrtev — krogla mu je prebila listnico in šla skozi sliko, ki jo je nosil pod srajco; drugi prav tako ni kazal, da bi bil živ. Ob sebi sta imela češki mavzerki, izdelani v Pragi, in tornistra. Legionarji so pobrali obe puški in en tornister, v tem ko so drugega pustili na mestu. Nato je patrulja krenila proti bunkerju. Hoteli so se spraviti že v postelje, ko je prišel neki poročnik in poklical Jeršeta.

— Jerše, pridi sem! je rekel.

— Prosim gospod?

— Puški ste prinesli, kje je pa še en tornister?

— Pustili smo ga na mestu.

— Takoj nazaj!

Morali smo se vrniti, poročnik pa jim je dodelil še enega italijanskega seržanta. Bilo jih je strah, kajti pričakovali so, da so medtem prišli do mesta obeh ustreljenih že njuni tovariši, ki jih bodo pobili ali ujeli. Toda ko so prišli do tja, ni bilo nikogar. Gverilec, za katerega so prej mislili, da je mrtev, je bil še živ. Italijanski seržant ga je »milostno« ustrelil. Nato so ga skupaj s tornistrom odnesli.

Naslednji dan po sedmi uri zjutraj ni smel nihče več streljati. Bilo je premirje. Premirje, ki je terjalo zelo veliko človeških žrtev.

Skupina legionarjev v Vietnamu

Šolski zvonec je v prvem polletju zadnjikrat zazvonil. Šolska vrata so se za nekaj dni zopet zaprla. Nastopile so počitnice. Snega je dovolj in prav gotovo imate sankanja in smučanja na pretek. Foto: F. Jurač

STE BILI NA OKRAJNI PIONIRSKI KONFERENCI?

Če pridno berete Celjski tednik, potem ste v prejšnji številki prav gotovo našli zapis o tem, da je bila v Celju prva okrajna pionirska konferenca. Na njej se je zbralo okrog šestdeset pionirjev in pionirk z vsega našega okraja, ki so poročali o delu pionirske organizacije v svojih občinah. Mi smo se na konferenci marsikaj naučili, pa tudi o delu pionirskih odredov smo zvedeli veliko zanimivega. Tako zdaj vemo, da je v celjskem okraju 173 pionirskih odredov in da lahko pionirsko organizacijo prištevamo med najdelavnejše organizacije pri nas.

Pionirji iz Velenja so na konferenci pripovedovali med drugim tudi o svoji pionirski komuni. Pionirji iz Šmarja so omenjali delo pionirske organizacije iz Podčetrtka, o kateri smo tudi že pisali v našem časopisu. Saj se še spomnite, da imajo tam pionirji svojo knjigarno, svojo pošto, več krožkov, radijsko postajo itd.? No, ker pa na konferenci le niso vsi mogli vsega povedati, vas vabimo, da nam o delu v svojih pionirskih organizacijah pišete v Radovedno malho. Mi vam želimo pri delu veliko uspehov in prepričani smo, da bo tudi letošnje leto, ki za vas poteka v znamenju »Dvajset let v svobodi« — to je geslo letošnjih pionirskih iger — prav tako plodno kot je bilo preteklo.

NA PRAGU NOVEGA LETA

Spet je za nami leto. Leto uspehov, napredka in podvigov.

Ob novem letu nismo pozabili na silvestrovanje. Nekateri so pričakali novo leto v gostinskih lokalih, ob televizijskih sprejemnikih, nekateri pa kar v postelji.

Tudi v šoli smo proslavili prihod novega leta. Zbrali smo se v lepo okrašeni učilnici. Na lučeh so se svetlikale zvezdice, table so bile poslikane z pravljičnimi osebami, pred tablo pa se je šopirila novoletna jelka in bahavo razkazovala svoje okraske. Harmonikar Marjan nas je spravljal v dobro voljo. Preden smo se razšli, smo si dejali: »Nasvidenje prihodnje leto!«

Tudi doma smo imeli novoletno jelko. Pod njo so se kopičila darila, vsak član družine je bil obdarjen.

Po politični strani pa je bilo leto 1964 močno ogroženo za mir. Grške in turške oblasti so se bojevale za Ciper, v Leopoldville se je vrnil Moiz Combe in s svojimi plačanci neusmiljeno mučil upornike; v Kongu je bila agresija belgijskih padalcev, v Bonnu so mnenja, da ne bodo več preganjali fašističnih zločincev, bili so boji v Južnem Vietnamu, eksplodirala je kitajska atomska bomba itd. Upajmo, da leto 1965 ne bo tako ogroženo.

V novem letu želim vsem veliko zdravja, sebi kolo, očku, mamici in bratu pa naj se izpolnijo skrite želje.

Boško Zorko,
Dečkova 25, Celje

Ni razumel

Matjažu v šoli večkrat trda prede. Ko ga je učitelj vprašal, naj zašteje nekaj Jurčičevih del, je Matjaž dolgo molčal. Sošolci so mu pomagali. Nekdo mu je prišepetal Domna, drugi Desetega brata, Matjaž pa je bil kakor gluh. Navsezadnje je zašepetal še Matjažev sosesd: »Tihotapci«. Matjaž pa, ki si je menda tisti dan pozabil umiti ušesa, zine: »Tiho vrabci!« Razred se je zasmejal, učitelj pa je Matjažu zapisal cvek.

Vera Krajnc,
Okonina,
Ljubno ob Savinji

Kaj delamo med počitnicami?

Prejšnji teden smo imeli na naši šoli telovadno tekmovanje. Tekmovali smo najboljši iz sedmih in osmih razredov. Od štirinajstih sem bila šesta, iz našega razreda pa prva. Dobili smo tudi vlečinco za smučarje, za poletje pa se nam obeta še bazen. Tisti, ko smo doma blizu Voglajne, že znamo plavati.

Zdaj imamo počitnice, da si malo odpočijemo. Potem bo treba namreč še bolj poprijeti za učenje. Pri nas se vsi smučamo, tudi sestra, ki je stara osem let. Imamo pa tudi sanke, ki zdaj že ne pridejo več v poštev. Brat je hodil v smučarski tečaj in zdaj nas uči smučat.

Tudi na ptice nismo pozabili. Zbili smo jim krmilnico in zdaj jih z veseljem gledamo, kako hodijo zobat. Ko bo topleje, nam bodo hvaležno pele pesmice.

Jožica Kolar,
Rifnik 6, Šentjur pri Celju

DRAGI MLADI BRALCI!

Ej, ej — je vaša tetka zastokala, ko je pregledovala mapo z dopisi za Radovedno malho. Se že vidi, da imajo otroci počitnice«, sem dejala. Veste, te dni je prišlo v uredništvo tako skromno število vaših pisem, da sem kar v skrbeh. Kaj je vendar z našimi mladimi prijatelji? Je res, da so tega molka krive počitnice? Če je tako, bom kar jezna nanje. No, saj ne mislim zares. Privoščim vam čim več belega veselja, prijetnih dni in zabavnih dogodivščin — vendar zato še ni trebua tako pozabiti na Radovedno malho, kajne? Zato upam, da boste to kmalu popravili in nam že jutri napisali pismo o tem, kako preživljate svoje počitnice, kakšni so bili polletni uspehi in kakšne načrte imate za prihodnje mesece. Velja?

Vsem tistim, ki so nam pisali, prisrčna hvala, vsem ostalim pa lep in topel pozdrav.

Tetka urednica

TAM ZA VASJO

Tam za vasjo
otrok je polno.
Vsi imajo sanke in smučke,
na sebi pa tople bele kožuščke.
Že sanke drvijo po snegu,
fantičev se nekaj drsa po ledu.
Eden leži, drugi kleči,
kajti že vsakega nekaj boli.

Martin Krajnc,
osn. šola Žalec

SKOZI SVINČENO TOČO

PIŠE
Branko Hofman

RIŠE
Peter Krivec

SKRIVNOST O MARTINU BORMANU

OD SAMOSTANA DO SAMOSTANA

Ko sem jo vprašal, če je mogoče, da se je zmotila, je odvrnila: »Da, toda samo v primeru, če je Bormann imel dvojnika! Prepričana sem, da je bil ali Bormann ali njegov dvojnik. Tretje možnosti ni, kajti Bormanna sem odlično poznala.«

Tu ne gre za to ali naj verjamem tej ženski ali ne. Gre za to, da je to pričevanje edine osebe in ga zato lahko smatramo kot dokaz. Kar zadeva mene osebno, ji bom verjel vse dotlej, dokler ne bo dokazano nasprotno. To pa pomeni, da smo prišli na sled Bormannu v Italiji po njegovem prehodu avstrijskih alp.

Vprašanje, ki sledi, je v tem, kam je Bormann odšel iz Bolzane v času pred ali po smrti njegove žene? Tu nas na novo sled pelje zgodovina Bormannove družine. Omenil sem že, da je Bormannova žena pred smrtjo določila za vzgojitelja otrok katoliškega duhovnika. Prav to nas preseneča. Zakaj? Preprosto zato, ker sta bila Bormann in njegova žena protestanta. In ne samo to. Protestantizmu sta pripadala le formalno, v resnici pa sta bila borbena ateista oziroma fanatična pristaša nacističnega neopoganizma. Zato je Bormann bolj kot vsi drugi firerjevi podaniki podpiral borbo proti cerkvi. Temu je nasprotoval celo sam Goebels, ker je menil, da si Nemčija ustvarja s tem nasprotnike prav v času, ko se bori za življenje in smrt.

V zadnjih mesecih vojne sta Borman in njegova žena v pismih na mnogih mestih izražala mržnjo do »strupa židovskega krščanstva«. Če imamo to pred očmi, je čudno da je nekaj trenutkov pred smrtjo zaupala vzgojo svojih otrok krščanskemu duhovniku!

Kako naj si to pojasnimo? Na prvi pogled se nam nudi neko psihološko pojasnilo. Toda to še ni dokaz. Dokaz ali vsaj hipoteza je v nečem drugem. Vsi, ki so proučevali beg nacistov po zlomu rajha, vedo, da jim je zlasti italijanska katoliška cerkev nudila lepe možnosti. V samostanih niso nič spraševali, pač pa so imeli nacisti v redovnikih celo sodelavce. Znano je, da je Vatikan izdajal »begunske pasporte«. Sam Eichmann ga je dobil. Zakaj se ne bi mogel podobnega kanala poslužiti tudi Bormann?

Če izhajamo iz predpostavke, da je Bormannu resnično uspelo priti v Bolzano in da so mu pri odhodu iz mesta pomagali predstavniki katoliške cerkve, tedaj je povsem zanesljivo, da se je dogovoril z ženo (takrat že bolno), da v primeru smrti zaupa otroke cerkvi.

V takih okoliščinah ne bi bilo prav nič presenetljivo, če bi izvedeli, da je Bormannu uspelo priti v poslednje zatočišče nacistov v Južno Ameriko. Zato hipotezo, da je Bormann še živ, ni mogoče zavreči. Treba je vedeti, da je bil mnogo mlajši od Hitlerja in bi danes imel 64 let.

KONEC

HITLERJEV PES ŽIVI

DOMNEVE BRITANSKEGA ZGODOVINARJA TREVORJA ROPERJA SO POTRJENE

Mefisto tretjega rajha je živ. O tem ni prepričan samo hessenski vrhovni tožilec s pravosodnim ministrom Lauritzenom, ampak še marsikdo, ki ve več kot zahodnonemški pravosodni krogi.

Izraelski agenti niso mirovali niti trenutek, odkar je Bormann leta 1945 izginil brez sledu. Medtem ko so se po svetu širile najrazličnejše, često protislovne vesti, (Bormann je že osemkrat umrl, videli so ga celo v Sovjetski zvezi in v ZDA) so Izraelci vztrajno iskali pravo sled; kaže, da so jo ob koncu lanskega leta našli. Po vsej verjetnosti vodi v Paraguay, kjer živijo številni nacistični zločinci, med njimi najbrž tudi taboriščni zdravnik Mengele, in uživajo zaščito paraguayskega predsednika Alfreda Stroessnerja. Različne vesti o Bormanovi smrti iz let 1959 in 1960, (po katerih naj bi bil umrl v Rimu, v Buenos Airesu, Asuncionu itd.) so si izmislili njegovi nacistični privrženci, da bi preslepili zasledovalce.

Že dvajset let straši prvi lakaj Hitlerjeve pisarne po svetu. Za hip se pokaže v Italiji in izgine; videli so ga v Španiji, v Združenih državah, v jugozahodni Afriki, kjer je baje danski novinar Björn Hallstroem z njim celo govoril, v Maroku, v Peruju, v južni Argentini in celo v neprehodnem Matto Grossu. Beži in se skriva, toda obroč okoli njega postaja vsako uro ožji. Februarja lani je perujska policija alarmirala svoje posadke ob čileanski meji; bili so mu že tik za petami, a je izginil v bližini mesta Arica. Equador, Panama, Nicaragua,

Paraguay. V Panami je nemški novinar Bernd Ruland govoril z Mr. Millerjem, izraelskim agentom, ki mu je pokazal Bormannovo fotografijo, posneto s teleobjektivom: »Bormanna bomo ujeli, prej ali slej...« Mogoče bo že jutri poletelo posebno letalo izraelske tajne organizacije za odkrivanje vojnih zločincev iz Južne Amerike proti Izraelu s potnikom Joséjem Pessaom, alias Martin Bormann. V Zahodni Nemčiji bodo nacisti spet rogovilili in se, če bo zakon o rehabilitaciji vojnih zločincev obveljal, sklicevali na ta sramotni paragraf z absurdno trditvijo, da so Bormannovi zločini zastareli. Ponovila se bo komedija protestov in smešnih zahtev, da spada zločinec pod kompetenco zahodnonemškega pravosodja. Toda Izrael mu bo sodil, kakor je sodil Eichmannu.

TSR-2 NOVI BRITANSKI UNIVERZALNI SUPERBOMBNIK Z DVOJNO ZVOČNO HITROSTJO, ZMORE VISINO DO 15.000 METROV, VELJA PA 14 MILIJONOV DOLARJEV. ZA 140 TEH LETAL BO BRITANIJA PORABILA 2 MILIJARDI DOLARJEV, KAR BO OBCUTNO OLAJŠALO ŽEP BRITANSKEGA LEVA. DELAVCI BRITANSKE LETALSKE INDUSTRIJE SO DEMONSTRIRALI — GROZI JIM BREZPOSELNOST.

APEL TREH INDONEZIJI

POSLANICA NASERJA, BANDARANAIKE IN TITA

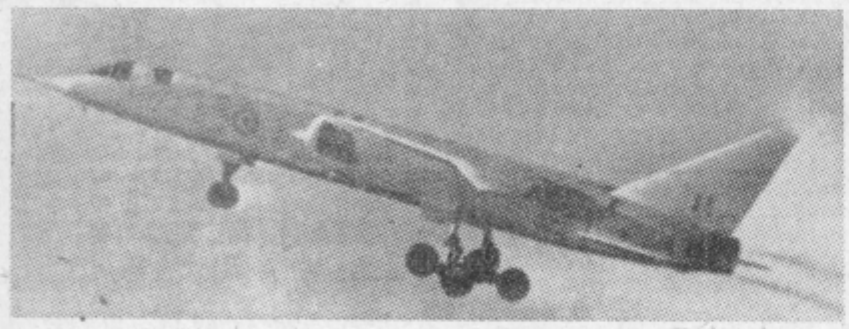

O pravem času in od najbolj poklicanih je odšla pisana beseda v Džakarto. Predsednik ZAR Naser, predsednica Ceylona Bandaranaike in naš predsednik Tito so tovariško spregovorili z dolgoletnim sodelavcem, predsednikom Indonezije Sukarnom. Nemogoče je že sedaj govoriti o uspehu poslanice. Toda dejstvo, da je apel prišel s strani, od katere je mogoč le dober namen brez vsakršne skrite misli, jamči vsaj minimalen uspeh. Gesta treh voditeljev, ki vsi uživajo v svetu velik ugled kot pošteni in resnični borci za mir, je dala močno vzpodbudo vsem, ki želijo, da ta dežela ostane še naprej članica OZN. Zelo težko bo Indoneziji odbiti agrumente, ki jih navajajo trije državniki. Še težje jih bo nadomestiti s takimi, ki bi opravičevali izstop iz OZN. Eno ali drugo pa bo bližnja prihodnost razjasnila. Za nas je važno to, da je zopet prav naša država in njen vodja Tito prešel v odločilno akcijo reševanja tako važne institucije kot so Združeni narodi, kakor tudi, da prav on razume težak položaj in vso krivico, ki je bila storjena Indoneziji ter ji skuša s svojim ogromnim ugledom pomagati, s tem pa pravzaprav stabilizirati mir v svetu. Priznanja in zahvale, ki prihajajo z vseh delov sveta za to akcijo, so iskrene in upravičene. Če sploh lahko kdo poravna spor, so to gotovo prav ti trije izkušeni voditelji. In še to, če bi sploh s kom na tem nivoju predsednik Sukarno hotel debatirati, potem gotovo le z njimi.

M. R.

KRIŽANKA

Vodoravno: 1. Posoda za vodo. 7. Govornik, besednik, (množina). 15 Čuk, sova. 16. Žensko ime. 17. Pamet. 19. Moško ime. 20. Alkoholna pijača. 21. Enote el. upora. 23. Tečaj. 25. Prebivalec azijske države. 27. Bolan (angl.). 28. Luka v Sredozem. morju. 29. Faraon. 30. Del besede Tiara. 31. 13. in 15. in 14. črka abecede. 33. Polmer. 34. Grm. 36. Toplo pokrivalo. 39. Milimeter. 40. Del dolge volnene rokavice (tur.). 42. Gora v Turčiji. 43 Pripadnik holand. priseljencev v Južnoafriški Uniji. 44. Narodna republika Hrvatska. 45. Latinski veznik. 46. Del konjske opreme. 48. Deček. 52. Podredni veznik. 54. Vzročna zveza. 57. Kost v skeletu. 58. Tuje žensko ime. 60. Sveta indijska rastlina. 61. Kemični znak za iridij. 62. Starogrške izobražene priležnice. 66. Predpona, ki v zloženkah kaže na odnos z živalskim svetom. 68. V monarhističnem sistemu skupina dvorjanov, ki s svojimi intrigami škoduje ali koristi državi. 70. Žensko ime. 73. Po verovanju starih Rimljanov varuhi hišnih ognjišč. 74. Reka v severni Italiji. 76. Jahaški klub. 77. Trak iz zlata ali srebra, ki se daje na obleke zaradi okrasa. 78. Reka v Nemčiji. 79. Petje (nem.). 80. Mesto na Finskem.

Navpično: 2. Igralna karta. 3. Afriška ptica. 4. Hlevski odpadek. 5. Posoda za umivanje. 6. Eskimska športna bluza. 7. Zanos, velika razdraženost. 8. Monaški princ. 9. Tuje žensko ime. 10. Kazalni zaimek. 11. Vrhunski japonski telovadec. 12. Angleška bolezen.. 13. Mirno sožitje. 14. Agregat v metalurgiji. 18. Uslužbenec na plovnem objektu. 22. Vrsta poklica. 24. Ročna svetilka. 26. Tuja valuta. 32. Mlada krava. 34. Javna hiša. 35. 18.in 13. črka abecede. 37. Sečevod. 38. Oče. 40. Hrvat. ban (1889-1903) fon. 41. Alkalijski element in lahek plin. 43. Božislava. 47. Lahka kovina okrajšano. 48. Poklic. 49. Predpona, ki v zloženkah kaže odnos do zračne ali letalske tehnike. 50. Kemijski element. 51. 6. in 16. črka abecede. 52. Izmerjena točka na zemeljski površini. 53. Element iz vrst lantanidov. 55. Upravni odbor. 56. Elitne formacije okupatorskih sil. 58. Arktični glodalec. 59. Pevni del recitala. 62. Brodnjk umrlih v podzemlju. 63. Propelerji. 64. Znak za hitrost. 65. Socialistična zveza Jugoslavije. 67. Kisik. 68. Domači film. 69. ATEN. 71. Če. 72. Edison. 73. Izrastek na glavi. 75. Elson; prve 4 črke. 77. Germanij.

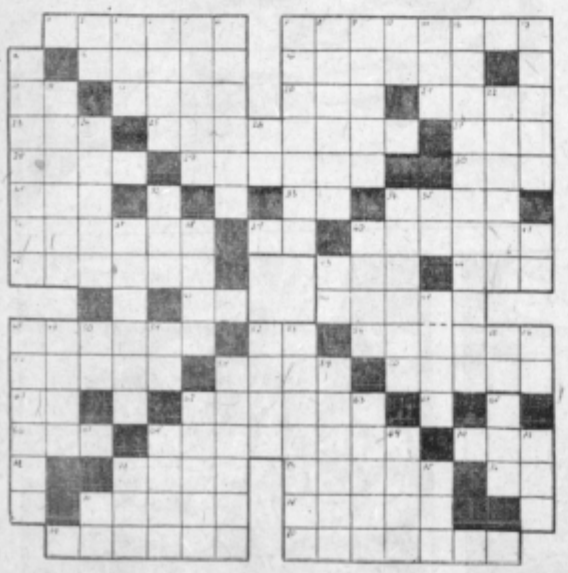

ŽEBLJIČKI IZ PLASTIČNE MASE

Inštitut za plastične mase v Varšavi je proizvedel novo plastično snov »Bistan«, ki ima nenavadne lastnosti. Primeren je za izdelovanje žebljičkov, ki so enako trdni kot običajni. Ker pa je nova masa zelo draga, je nikdar ne bodo proizvajali množično.

Isti inštitut se ukvarja zdaj z novim plastičnim materialom, ki veliko obeta. Nova snov »formon« bo primerna za posamezne strojne dele in za plastično galanterijo. Odlikuje jo mehanična trdnost, dolga doba trajanja, odpornost proti kemičnim topilom in visokim temperaturam ter možnost različnega barvanja.

BISTVENA RAZLIKA

● *Možje hočejo po vsej sili prvo doživetje pri mnogih ženah.*

● *Ženske so veliko bolj praktične, one hočejo biti zadnji roman enega samega moškega.*

CELJSKI TEDNIK

29. 1. 1965 — št. 4

Časopis je ustanovil okrajni odbor SZDL. Izhajal je 1945 kot »Nova doba«, do 1955 kot »Savinjski vestnik« in dalje kot »Celjski tednik«. S 1. januarjem 1965 ga soustanavljajo občine: Mozirje, Laško, Celje, Slovenske Konjice, Šentjur pri Celju, Šmarje pri Jelšah, Žalec in OO SZDL Celje. — Urejujejo: Rudi Lešnik, glavni urednik; Drago Hribar, odgovorni urednik; Borivoj Wudler, tehnični urednik; Ivica Burnik, Jože Klančnik in Janez Sever. — Tednik izhaja ob petkih. Izdaja in tiska ČP »Celjski tisk«. Uredništvo in uprava: Celje, Trg V. kongresa 5, poštni predal 152. Telefon: 24-23. Tekoči račun 603-11-1-656 — Cena posamezne številke 30 din. Letna naročnina 1.200 din; polletna 600 din; mesečna 100 din. Inozemstvo 2.400 din.

ZADNJI TEDEN

Kriza v Združenih narodih še vedno traja. Poizkusi generalnega sekretarja U Tanta, da bi jo prikazal kot posledico neizpolnjevanja finančnih obveznosti posameznih držav, so propadli. Danes že javno govorijo in pišejo o resničnih vzrokih, ti pa so politični. Slab posluh velesil, da bi se sporazumele o poglavitnih vprašanjih, kot so razorožitev, prenehanje vseh atomskih poizkusov, se pravi tudi pod zemljo, likvidiranje vojnih oporišč na tujih ozemljih, prenehanje s hladno vojno in vsemi oblikami kolonializma, so resnični vzroki. Izstop Indonezije in stalno odbijanje sprejema Kitajske v OZN celotno krizo samo še pospešuje. Zaradi forsiranja umetnega vzroka — finančnega deficita pa je svetovna organizacija v situaciji, za katero lahko rečemo, da je omrtvičila praktično vsakršno delo. Programe posameznih skupščin sploh ne morejo izvajati, celotno delo je onemogočeno in le varnostni svet, ki je tako vzbudil toliko nasprotujočih komentarjev, zaseda. Takšno stanje je zelo nezdravo in omogoča samovoljne zaključke in tudi ukrepe, ki niso v skladu z duhom Listine Zdrženih narodov. V kolikor ni prav takšno stanje želja nekaterih vodilnih članic, se bo stvar v kratkem uredila. V nasprotnem primeru pa čaka OZN zelo kritično obdobje.

Sestanek De Gaulle — Erhard je končan. Vsi razgovori so bili zelo konspirativni. Kar je javnost do sedaj izvedela, je le lakonsko uradno sporočilo, ki pa zelo malo pove. Prav ta zadržanost v informacijah pa nam je lahko tudi informacija, da so bili razgovori velikega pomena, toda ne preveč plodni. Podobni interesi in enak strah obeh partnerjev ne dovoljujejo senzacij. Zaupanja še ni, posebno ne na francoski strani. Atomska oborožitev Zahodne Nemčije ne gre Franciji v račun. Trgovinska izmenjava in vsi podobni dogovori pa so tempirani na njihovo realizacijo šele v letu 1968.

Ustoličenje predsednika ZDA so opravili s pompom in paradami, ki so značilne za zahodni svet. Govor, ki ga je predsednik imel ob tej priložnosti, naj bi bil težko pričakovana deviza za vse politike zahodne demokracije kakor tudi za vse Američane. Vsi, ki so pričakovali jasen kurz v zunanji politiki, so rahlo razočarani. Vodja zahodne poloble ni o tem vprašanju spregovoril tako kot so nekateri želeli. Prav v tem pa je tudi ves smisel govora, kajti Johnson je pustil odprto pot za vse morebitne okoliščine, ki lahko še nastopijo v tem nemirnem času. Veliko več govorne sposobnosti je posvetil domačim razmeram in perspektivi notranje ureditve ZDA. Tu so jasni koncepti. Nakazal je nevzdržnost diskriminacije črnskega prebivalstva in odločno postavil to vprašanje v ospredje. Socialna vprašanja, ki zadevajo 20 odstotkov ameriškega naroda, želi rešiti čimprej. Vprašanje znanosti, prosvete in kulture se postavlja v njegovem govoru kot nuja, ki zahteva takojšnjo rešitev, če nočejo odgovorni, da postanejo ljudje avtomati. V splošnem je slavnostni govor zvenel kot opozorilo, da bi samozadovoljstvo, domišljavost in občutek ekonomske in vojne moči lahko Ameriko izoliral.

Življenje Sira Winstona Churchilla je končano. Ne samo Združeno kraljestvo Velike Britanije, temveč ves svet je izgubil z njegovo smrtjo človeka, ki ga zgodovina ne bo mogla pozabiti. Res, da je bil Anglež v vsem svojem bistvu, toda bil je tudi in predvsem človek, ki je znal ceniti dobro in sovražiti zlo. Spoštoval je idejnega nasprotnika, če je bil ta pri svojem delu in izvajanju dosleden, pošten in načelen. Njegov delež pri uničenju nacizma je ogromen in prav v tej gigantski borbi, ki ni odločala samo o usodi njegovega naroda, pač pa vsega sveta, je hvaležnost, ki mu jo človeštvo dolguje — neizmerna.

PO SVETU